

2248**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI I PRACY¹⁾**

z dnia 28 września 2004 r.

w sprawie wykazu uzbrojenia

Na podstawie art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa (Dz. U. Nr 119, poz. 1250, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wykaz uzbrojenia, na obrót którym jest wymagane zezwolenie, obejmujący:

- 1) „Listę eksportowo-tranzytową” — określającą uzbrojenie eksportowane i objęte procedurą tranzytu, stanowiącą załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) „Listę importową” — określającą importowane uzbrojenie, stanowiącą załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.³⁾

Minister Gospodarki i Pracy: *J. Hausner*

¹⁾ Minister Gospodarki i Pracy kieruje działem administracji rządowej — gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki i Pracy (Dz. U. Nr 134, poz. 1428).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1789, z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676 i Nr 89, poz. 804 oraz z 2004 r. Nr 162, poz. 1695.

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 2 października 2002 r. w sprawie wykazu towarów o znaczeniu strategicznym (Dz. U. Nr 182, poz. 1518 i Nr 203, poz. 1719), które na podstawie art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1695) zostało zachowane w mocy do dnia 30 września 2004 r.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 28 września 2004 r. (poz. 2248)

Załącznik nr 1**LISTA EKSPORTOWO-TRANZYTOWA**
określająca uzbrojenie eksportowane i objęte procedurą tranzytu**UWAGA OGÓLNA DO TECHNOLOGII**

Ekspert „technologii”, która jest „wymagana” dla „rozwoju”, „produkcji” lub „użytkowania” towarów objętych kontrolą przez niniejszą Listę, podlega kon-

troli stosownie do postanowień zawartych w odpowiednich pozycjach niniejszej Listy. „Technologia” ta pozostaje pod taką samą kontrolą nawet wtedy, gdy może być stosowana do towarów taką kontrolą nieobjętych.

Kontrolą eksportu nie obejmuje się „technologii”, stanowiących niezbędne minimum do instalacji, działania, utrzymania (sprawdzania) oraz naprawy towarów nieobjętych kontrolą lub takich, które uzyskały odrębnie zgodę na eksport.

Kontrolą eksportu nie obejmuje się „technologii” stanowiących „własność publiczną”, wykorzystywanych do „podstawowych badań naukowych” oraz przedstawiających minimum informacji koniecznej przy zgłaszaniu wniosków patentowych.

UWAGA OGÓLNA DO SUBSTANCJI CHEMICZNYCH

Substancje chemiczne są wymienione za pomocą nazwy oraz numeru CAS. Substancje chemiczne o takiej samej formule strukturalnej (w tym hydraty) podlegają kontroli bez względu na nazwę lub numer CAS. Numery CAS są zamieszczone w celu ułatwienia identyfikacji, czy dana substancja chemiczna lub mieszanina podlega kontroli, bez względu na przyjętą nomenklaturę. Numery CAS nie mogą być jednak użyte jako niepowtarzające się identyfikatory, ponieważ niektóre postacie substancji chemicznych wymienionych w niniejszej Liście, a także ich mieszaniny, są oznaczone lub mogą być oznaczone odmiennymi numerami CAS.

ML 1. Broń gładkolufowa o kalibrze mniejszym niż 20 mm, inne uzbrojenie i broń automatyczna o kalibrze 12,7 mm (0,50 cala) lub mniejszym oraz wyposażenie i specjalnie zaprojektowane do nich komponenty, z tego:

- (a) Strzelby, karabiny, rewolwery, pistolety, pistolety maszynowe i karabiny maszynowe.

Uwaga: Podpunkt ML1(a) nie obejmuje kontrolą:

1. *Muszkietów, strzelb i karabinów wyprodukowanych przed rokiem 1938;*
2. *Reprodukcji muszkietów, strzelb i karabinów, których oryginały zostały wyprodukowane przed rokiem 1890;*
3. *Rewolwerów, pistoletów i karabinów maszynowych, wyprodukowanych przed rokiem 1890, i ich reprodukcji;*

- (b) Broń gładkolufowa, taka jak:

1. Broń gładkolufowa zaprojektowana specjalnie dla celów wojskowych;
2. Inna broń gładkolufowa, z tego:

- (a) Automatyczna;
- (b) Półautomatyczna lub powtarzalna (typu *pump-action*);
- (c) Broń wykorzystująca amunicję bezłuskową;
- (d) Tłumiki, specjalne elementy zaczepiane, magazynki, celowniki oraz tłumiki ognia dla uzbrojenia objętego kontrolą przez podpunkty ML1(a), ML1(b) lub ML1(c).

Uwaga 1: Pozycja ML1 nie obejmuje kontrolą myśliwskiej i sportowej broni gładkolufowej. Broń tego typu nie może być specjalnie zaprojektowana dla użytku wojskowego lub umożliwiać prowadzenia ognia w sposób w pełni automatyczny.

Uwaga 2: Pozycja ML1 nie obejmuje kontrolą broni palnej specjalnie zaprojektowanej do strzelania amunicją szkolno-treningową oraz uniemożliwiającej strzelanie jakimkolwiek objętym kontrolą rodzajem amunicji.

Uwaga 3: Pozycja ML1 nie obejmuje kontrolą uzbrojenia wykorzystującego amunicję z bocznym zapłonem oraz uniemożliwiającego prowadzenie ognia w sposób w pełni automatyczny.

ML 2. Broń gładkolufowa o kalibrze 20 mm lub większym, inna broń i uzbrojenie o kalibrze większym od 12,7 mm (0,50 cala), miotacze oraz wyposażenie i specjalnie zaprojektowane do nich komponenty, z tego:

- (a) Broń strzelecka, haubice, armaty, moździerze, broń przeciwpancerna, wyrzutnie pocisków, wojskowe miotacze ognia, działa bezodrzutowe oraz ich urządzenia redukcyjne.

Uwaga: Podpunkt ML2(a) obejmuje strumienne, liczniki, zasobniki i inne specjalnie zaprojektowane wyposażenie, stosowane do ciekłych ładunków miotających dla sprzętu objętego kontrolą przez podpunkt ML2(a);

- (b) Wojskowe wyrzutnie lub generatory dymu, gazu i materiałów pirotechnicznych.

Uwaga: Podpunkt ML2(b) nie obejmuje kontrolą pistoletów sygnałowych;

- (c) Celowniki.

ML 3. Amunicja i zapalniki oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty, takie jak:

- (a) Amunicja dla broni objętej kontrolą przez pozycje ML1, ML2 lub ML12;

- (b) Zapalniki specjalnie zaprojektowane dla amunicji objętej kontrolą przez podpunkt ML3(a).

Uwaga 1: Specjalnie zaprojektowane podzespoły obejmują:

- (a) *Wyroby z metali lub tworzyw sztucznych, takie jak kowadefka spłonek, płaszcze pocisków, ogniwa naboju, pierścienie wiodące i inne metalowe elementy amunicji;*

- (b) *Urządzenia zabezpieczające i uzbrajające, zapalniki, czujniki i urządzenia inicjujące;*

- (c) *Źródła energii o wysokiej jednorazowej mocy wyjściowej;*

(d) Łuski spalające się;

(e) Podamunicję, wchodzącą w skład pocisków kasetowych, tj. bomby, miny oraz pociski kierowane w końcowej fazie lotu.

Uwaga 2: Podpunkt ML3(a) nie obejmuje kontrolą amunicji ze gwiazdkowaną łuską bez pocisku (amunicji ślepej) oraz amunicji szkolno-treningowej z przewierconą łuską.

Uwaga 3: Podpunkt ML3(a) nie obejmuje kontrolą ładunków specjalnie zaprojektowanych w następujących celach:

(a) sygnalizacji;

(b) odstraszania ptactwa, lub

(c) zapalania flar gazowych na szybach naftowych.

ML 4. Bomby, torpedy, rakiety, pociski, inne urządzenia i ładunki wybuchowe oraz związane z nimi wyposażenie i akcesoria, specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych, oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty, takie jak:

Uwaga: Dla sprzętu naprowadzania i nawigacji patrz pozycja ML11, Uwaga g.

(a) Bomby, torpedy, granaty, naboje dymne, rakiety, miny, pociski, bomby głębinowe; ładunki, urządzenia i zestawy burzące; urządzenia „pirotechniczne”, ładunki i środki pozoracji (tj. sprzęt symulujący cechy wymienionych środków bojowych).

Uwaga: Podpunkt ML4(a) obejmuje:

1. Granaty dymne, bomby oświetlające, bomby zapalające oraz urządzenia wybuchowe;

2. Dysze pocisków raketowych oraz głowice powracające do atmosfery ziemskiej;

(b) Sprzęt specjalnie zaprojektowany do obsługi, sterowania, aktywacji, zasilania o jednorazowym działaniu, wystrzeliwania, kładzenia, trałowania, rozładowywania, pozorowania, zagłuszania, detonowania lub wykrywania obiektów objętych kontrolą przez podpunkt ML4(a);

Uwaga: Podpunkt ML4(b) obejmuje:

1. Ruchomy sprzęt do skraplania gazu o wydajności dziennej 1000 kg lub więcej gazu w postaci płynnej;

2. Pływający przewód elektryczny nadający się do trałowania min magnetycznych.

Uwaga techniczna: Urządzenia ręczne, ograniczone projektowo jedynie do wykrywania obiektów metalowych, niebędące w stanie rozróżnić min od innych metalowych obiektów, nie są rozpatrywane jako specjalnie zaprojektowane do wykrywania

obiektów objętych kontrolą przez podpunkt ML4(a).

ML 5. Sprzęt kierowania ogniem oraz związany z nim sprzęt ostrzegania i alarmowania, a także powiązane z nimi systemy oraz sprzęt testowania, strojenia i przeciwdziałania, specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych, a także specjalnie zaprojektowane do nich komponenty i wyposażenie, z tego:

(a) Celowniki, przeliczniki, sprzęt nakierowywania oraz systemy sterowania uzbrojeniem;

(b) Systemy wykrywania, oznaczania celów, pomiaru odległości, obserwacji i śledzenia; wyposażenie wykorzystywane do wykrywania, skalania danych, rozpoznawania lub identyfikacji; urządzenia zespalające zespoły czujników;

(c) Sprzęt przeciwdziałania, wykorzystywany przeciwko urządzeniom objętym kontrolą przez podpunkty ML5(a) lub ML5(b);

(d) Sprzęt do strojenia lub testowania w warunkach polowych, specjalnie zaprojektowany dla obiektów objętych kontrolą przez podpunkt ML5(a) lub ML5(b).

ML 6. Pojazdy naziemne i ich komponenty, takie jak:

N.B. Dla sprzętu naprowadzania i nawigacji, patrz pozycja ML11, Uwaga g.

(a) Pojazdy naziemne oraz ich komponenty, specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane dla celów wojskowych;

Uwaga techniczna: W podpunkcie ML6(a) termin pojazdy naziemne obejmuje przyczepy.

(b) Pojazdy z napędem na wszystkie koła, zdolne do jazdy terenowej, które zostały wyprodukowane lub wyposażone w materiały, zapewniające III lub wyższy poziom ochrony przeciwbalistycznej (zgodnie z NIJ 0108.01, wrzesień 1985, lub porównywalnym standardem narodowym).

N.B. Patrz także podpunkt ML13(a).

Uwaga 1: Podpunkt ML6(a) obejmuje:

(a) Czołgi i inne uzbrojone pojazdy wojskowe oraz pojazdy wojskowe wyposażone w uchwyty na broń, sprzęt do kładzenia min lub wystrzeliwania amunicji objętej kontrolą przez pozycję ML4;

(b) Pojazdy opancerzone;

(c) Pojazdy pływające lub zdolne do pokonywania w bród głębokich przeszkód wodnych;

(d) Pojazdy ratownicze, holujące, do przewozu amunicji i systemów uzbrojenia oraz zwią-

zany z nimi sprzęt do manipulowania tańkami.

Uwaga 2: Modyfikacja pojazdu naziemnego dla celów wojskowych, objęta kontrolą przez podpunkt ML6(a), obejmuje zmiany konstrukcyjne, elektryczne lub mechaniczne, związane z wyposażeniem go w co najmniej jeden ze specjalnie zaprojektowanych elementów o zastosowaniu wojskowym, do których zalicza się:

- (a) Okładziny opon ogumienia pneumatycznego, specjalnie zaprojektowane jako kuloodporne, umożliwiające jazdę w przypadku przebicia;
- (b) Systemy kontroli ciśnienia powietrza w oponach, sterowane z wnętrza poruszającego się pojazdu;
- (c) Opancerzenie kluczowych elementów pojazdu (np. zbiorników paliwa, kabiny);
- (d) Specjalne wzmocnienia lub uchwyty do mocowania broni;
- (e) Zaciemnienie oświetlenia pojazdu.

Uwaga 3: Pozycja ML6 nie obejmuje kontrolą pojazdów cywilnych oraz ciężarówek przeznaczonych lub zmodyfikowanych do przewozu pieniędzy i kosztowności, wyposażonych w osłony pancerne lub przeciwbalistyczne.

ML 7. Chemiczne lub biologiczne środki trujące, „gazy łzawiące”, materiały radioaktywne, oraz związany z nimi sprzęt, komponenty, materiały i „technologie”, takie jak:

- (a) Środki biologiczne i materiały radioaktywne „przystosowane do użycia podczas działań wojennych” w celu przysporzenia strat wśród ludzi i zwierząt, niszczenia sprzętu, pólów lub środowiska naturalnego oraz bojowe środki trujące (BST).

Uwaga: Podpunkt ML7(a) obejmuje:

1. Bojowe środki paralityczno-drgawkowe:

- (a) O-alkilo (równe lub mniejsze niż C_{10} , włącznie z cykloalkilem) alkilo (metylo-, etylo-, n propylo- lub izopropylo-) fluorofosfoniany, takie jak:

— Sarin (GB): O-izopropylometylofluorofosfonian (CAS 107-44-8); oraz

— Soman (GD): O-pinakolinometylofluorofosfonian (CAS 96-64-0);

- (b) O-alkilo (równe lub mniejsze niż C_{10} , włącznie z cykloalkilem) N,N-dialkilo (metylo-, etylo-, n propylo- lub izopropylo-) amidocyjanofosforany, takie jak:

Tabun (GA) O-etylo(N,N-dimetylo)amidocyjanofosforan (CAS 77-81-6);

- (c) O-alkilo (H lub równe lub mniejsze niż C_{10} , włącznie z cykloalkilem), S-2-dialkilo (metylo-, etylo-, n propylo- lub izopropylo-)aminoetylo alkilo (metylo-, etylo-, n propylo- lub izopropylo-) tiofosfoniany oraz odpowiadające im alkilowane lub protonowane sole, takie jak:

VX: O-etylo S-(2-diizopropylaminoetylo) metylotiofosfonian (CAS 50782-69-9);

2. Bojowe środki parzące:

- (a) Iperyty siarkowe, takie jak:

Sulfid 2-chloroetylochlorometylowy (CAS 2625-76-5);

Sulfid bis (2-chloroetylowy) (CAS 505-60-2);

Bis (2-chloroetylotio)metan (CAS 63869-13-6);

1,2-bis (2-chloroetylotio)etan (CAS 3563-36-8);

1,3-bis (2-chloroetylotio)-n-propan (CAS 63905-10-2);

1,4-bis (2-chloroetylotio)-n-butan (CAS 142868-93-7);

1,5-bis (2-chloroetylotio)-n-pentan (CAS 142868-94-8);

Eter bis (2-chloroetylotiometylowy) (CAS 63918-90-1);

Eter bis (2-chloroetylotioetylowy) (iperyt tlenowy) (CAS 63918-89-8);

- (b) Luizyty, takie jak:

(2-chlorowinylo)dichloroarsyna (CAS 541-25-3);

Tris (2-chlorowinylo)arsyna (CAS 40334-70-1);

Bis (2-chlorowinylo)chloroarsyna (CAS 40334-69-8);

- (c) Iperyty azotowe, takie jak:

HN1: bis (2-chloroetylo)etyloamina (CAS 538-07-8);

HN2: bis (2-chloroetylo)metyloamina (CAS 51-75-2);

HN3: bis (2-chloroetylo)amina (CAS 555-77-1);

3. Bojowe środki obezwładniające, takie jak:

3-chinuklidylo benzylan (BZ) (CAS 6581-06-2);

4. Defolianty, takie jak:

2-chloro-4-fluorofenoksyoctan butylu (LNF); kwas 2,4,5-trichlorofenoksyocto-

wy, zmieszany z kwasem 2,4-dichlorofenoksyoctowym (orańż);

(b) Dwuskładnikowe oraz kluczowe prekursory BST, takie jak:

1. Difluorki alkilo- (metylo-, etylo-, n-propylo- lub izopropylo-) fosfonowe, takie jak:

DF: difluorek metylofosfonowy (CAS 676-99-3);

2. O-alkilo (H lub równe lub mniejsze niż C₁₀, włącznie z cykloalkilem) O-2-dialkilo (metylo-, etylo-, n-propylo- lub izopropylo-)aminoetylo alkilo (metylo-, etylo-, n-propylo- lub izopropylo-) fosfiniany i odpowiadające im alkilowane lub protonowane sole, takie jak:

QL: O-etylo-2-di-izopropyloaminoetylu metylofosfinian (CAS 57856-11-8);

3. Chlorosarin: O-izopropylo metylochlofosfonian (CAS 1445-76-7);

4. Chlorosoman: O-pinakolino metylochlofosfonian (CAS 7040-57-5);

(c) „Gazy tżawiące” oraz „środki rozpraszania tżumu”, włączając w to:

1. Cyjanek bromobenzylu (CA) (CAS 5798-79-8);

2. O-chlorobenzylidenomalanonitryl (O-chlorobenzalmalonitryl) (CS) (CAS 2698-41-1);

3. Chlorek fenylacylu (*ω*-chloroacetofenon) (CN) (CAS 532-27-4);

4. Dibenzo-(b,f)-1,4-oksazepina (CR) (CAS 257-07-8).

Uwaga: Podpunkt ML7(c) nie obejmuje kontrolą gazów tżawiących lub środków rozpraszania tżumu, pakowanych indywidualnie, przeznaczonych do samoobrony.

(d) Sprzęt, specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany dla użytku wojskowego, służący do rozprzestrzelenia jakiegokolwiek z niżej wymienionych materiałów oraz specjalnie zaprojektowane do niego komponenty, z tego:

1. Materiały lub środki objęte kontrolą przez podpunkt ML7(a) lub (c); lub

2. Chemiczne środki bojowe, wytworzone na bazie prekursorów, objętych kontrolą przez podpunkt ML7(b);

(e) Sprzęt ochronny i odkażający oraz specjalnie opracowane do niego komponenty i mieszaniny chemiczne, takie jak:

1. Sprzęt ochronny przed materiałami objętymi kontrolą przez podpunkty ML7(a) lub (c), specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany dla użytku wojskowego

oraz komponenty specjalnie do niego zaprojektowane;

2. Sprzęt odkażania obiektów skażonych środkami objętymi kontrolą przez podpunkt ML7(a), specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany dla użytku wojskowego oraz komponenty specjalnie do niego zaprojektowane;

3. Mieszaniny chemiczne specjalnie rozwinięte/opracowane dla odkażania obiektów skażonych środkami objętymi kontrolą przez podpunkt ML7(a);

Uwaga: Podpunkt ML7(e)1. obejmuje:

(a) *Zespoły uzdatniania powietrza, specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do pracy w warunkach występowania skażeń jądrowych, biologicznych lub chemicznych;*

(b) *Odzież ochronną.*

Uwaga: Dla cywilnych masek przeciwgazowych, wyposażenia ochronnego i odkażającego patrz także pozycja 1A004 w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania;

(f) Sprzęt specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany dla użytku wojskowego, służący do wykrywania lub identyfikacji materiałów objętych kontrolą przez podpunkt ML7(a) lub (c) oraz specjalnie zaprojektowane do niego komponenty,

Uwaga: Podpunkt ML7(f) nie obejmuje kontrolą osobistych dozymetrów promieniowania jonizującego.

N.B. Patrz także pozycja 1A004 w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania.

(g) „Biopolimery” specjalnie zaprojektowane lub przetworzone w celu wykrywania lub identyfikacji BST objętych kontrolą przez podpunkt ML7(a) oraz kultury specyficznych komórek wykorzystywanych do ich produkcji;

(h) „Biokatalizatory” wykorzystywane do odkażania lub rozkładu BST oraz ich systemy biologiczne, takie jak:

1. „Biokatalizatory” specjalnie zaprojektowane do odkażania lub rozkładu BST objętych kontrolą przez podpunkt ML7(a), wynikające z ukierunkowanej selekcji laboratoryjnej lub manipulacji genetycznej systemów biologicznych;

2. Systemy biologiczne, takie jak: „wektory ekspresji”, wirusy lub kultury komórkowe zawierające informację genetyczną specyficzną dla produkcji „biokatalizatorów” objętych kontrolą przez podpunkt ML7(h)1.;

(i) „Technologia”, taka jak:

1. „Technologia” oraz sprzęt i komponenty z nią związane, wykorzystywana do „rozwoju”, „produkcji” lub „użytkowania” środków toksykologicznych objętych kontrolą przez podpunkty od ML7(a) do ML7(f);
2. „Technologia” wykorzystywana do „rozwoju”, „produkcji” lub „użytkowania” „biopolimerów” lub kultur specyficznych komórek objętych kontrolą przez podpunkt ML7(g);
3. „Technologia” w szczególności dotycząca wprowadzania „biokatalizatorów”, objętych kontrolą przez podpunkt ML7(h)1., do wojskowych substancji nośnych lub materiałów.

Uwaga 1: Podpunkty ML7(a) i ML7(c) nie obejmują kontrolą:

- (a) chlorocyjanu (CAS 506-77-4). Patrz pozycja 1C450(a)5. w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania;
- (b) kwasu cyjanowodorowego (CAS 74-90-8);
- (c) chloru (CAS 7782-50-5);
- (d) chlorku karbonylu (fosgenu) (CAS 75-44-5). Patrz pozycja 1C450(a)4. w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania;
- (e) difosgenu (chloromrówczanu trichlorometylu) (CAS 503-38-8);
- (f) bromooctanu etylu (CAS 105-36-2);
- (g) bromku ksylilu, orto: (CAS 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);
- (h) bromku benzylu (CAS 100-39-0);
- (i) jodku benzylu (CAS 620-05-3);
- (j) bromoacetonu (CAS 598-31-2);
- (k) bromku cyjanu (CAS 506-68-3);
- (l) bromometyloetyloketonu (CAS 816-40-0);
- (m) chloroacetonu (CAS 78-95-5);
- (n) jodooctanu etylu (CAS 623-48-3);
- (o) jodoacetonu (CAS 3019-04-3);
- (p) chloropikryny (CAS 76-06-2). Patrz pozycja 1C450(a)7. w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania;

Uwaga 2: „Technologia”, kultury komórkowe i systemy biologiczne wymienione w podpunktach ML7(g), ML7(h)2. i ML7(i)3. są szczególne i nie obejmują kontrolą „technologii”, komórek lub systemów biologicznych wykorzystywanych dla celów cywilnych, takich jak rolne, farmaceutyczne, medyczne, weterynaryjne, środowiskowe, gospodarki odpadami lub przemysłu spożywczego.

ML 8. „Materiały wysokoenergetyczne” oraz substancje pokrewne, takie jak:

N.B. Patrz także pozycja 1C011 w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania;

Uwagi techniczne:

1. Dla celów niniejszej pozycji, przez termin mieszanina rozumie się połączenie dwóch lub większej liczby substancji, z których co najmniej jedna została wymieniona w podpunktach pozycji ML8;
2. Każda substancja wymieniona w podpunktach pozycji ML8 podlega kontroli, nawet gdy jest ona wykorzystywana w zastosowaniu innym niż wskazane (np. TAGN jest w przeważającej mierze używany jako materiał wybuchowy, lecz może być także użyty jako paliwo lub utleniacz).

(a) „Materiały wybuchowe” oraz ich mieszaniny, takie jak:

1. ADNBF (aminodinitrobenzofuroksan lub 1-tlenek 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazanu (CAS 97096-78-1);
2. BNCP (nadchloran cis-bis(5-nitroetrazolato) tetraaminy kobaltu (III)) (CAS 117412-28-9);
3. CL-14 (diaminodinitrobenzofuroksan lub 1-tlenek 5,7-diamino-4,6-dinitrobenzofurazanu) (CAS 117907-74-1);
4. CL-20 (HNIW lub heksanitroheksaazaizowurcytan) (CAS 135285-90-4); klatraty CL-20 (patrz także ich „prekursory” w podpunkcie ML8(g)3. i ML8(g)4.);
5. CP (nadchloran 2-(5-cyjanotetraazolato) pentaaminy kobaltu (III)) (CAS 70247-32-4);
6. DADE (1,1-diamino-2,2 dinitroetylen, FOX7);
7. DATB (diaminotrinitrobenzen) (CAS 1630-08-6);
8. DDFP (1,4-dinitrodifurazanopiperazy-na);
9. DDPO (1-tlenek 2,6-diamino-3,5-dinitropirazy-na, PZO) (CAS 194486-77-6);
10. DIPAM (3,3'-diamino-2,2',4,4',6,6'-heksanitrobifenyl lub dipikramid) (CAS 17215-44-0);
11. DNGU (DINGU lub dinitroglukouryl) (CAS 55510-04-8)
12. Furazany, takie jak:
 - (a) DAAOF (diaminoazoksyfurazan);
 - (b) DAAzF (diaminoazofurazan) (CAS 78644-90-3);
13. HMX i jego związki pochodne (patrz także ich „prekursory” w podpunkcie ML8(g)5.), takie jak:

- (a) HMX (cyklotetrametylenotetraaminy, oktahydro-1,3,5,7-tetra-
nitro-1,3,5,7-tetrazyna, 1,3,5,7-tetra-
nitro-1,3,5,7-tetraza-cyklooctan,
oktogen) (CAS 2691-41-0);
- (b) difuloroaminowane analogi HMX ;
- (c) K-55(2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetra-
azabicyklo-[3,3,0]-oktano-3, tetra-
trosemiglikouryl lub keto-bicyklo
HMX) (CAS 130256-72-3);
14. HNAD (heksanitroadamantan) (CAS
143850-71-9);
15. HNS (heksanitrostilben) (CAS 20062-
-22-0);
16. Imidazole, takie jak:
- (a) BNNII (octahydro-2,5-bis(nitroimi-
no)imidazo [4,5-d]imidazol);
- (b) DNI (2,4-dinitroimidazol) (CAS
5213-49-0);
- (c) FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazol);
- (d) NTDNIA (N-(2-nitrotriazolo)-2,4-di-
nitroimidazol);
- (e) PTIA (1-pikrylo-2,4,5-trinitroimida-
zol);
17. NTNMH (1-(2-nitrotriazolo)-2-dinitro-
metyleno hydrazyna);
18. NTO (ONTA lub 3-nitro-1,2,4-triazol-5-
on) (CAS 932-64-9);
19. Polinitrokubany o ponad czterech
grupach nitrowych;
20. PYX (2,6-bis(pikrylamino)-3,5-dinitro-
pirydyna) (CAS 38082-89-2);
21. RDX i jego pochodne, takie jak:
- (a) RDX (cyklotrimetylenotrinitroami-
na, cyklonit; T4, heksahydro-1,3,5-
trinitro-1,3,5-triazyna, 1,3,5-trini-
tro-1,3,5-triazo-cykloheksan, hek-
sogen) (CAS 121-82-4);
- (b) Keto-RDX (K-6 lub 2,4,6-trinitro-
-2,4,6-triazacykloheksanon (CAS
115029-35-1);
22. TAGN (azotan triaminoguanidyny)
(CAS 4000-16-2);
23. TATB (triaminotrinitrobenzen) (CAS
3058-38-6) (patrz także jego „prekur-
sory” w podpunkcie ML8(g)7.);
24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(difluoroami-
no) octahydro-1,5-dinitro-1,5-diazo-
cian);
25. Tetrazole, takie jak:
- (a) NTAT (nitrotriazolo aminotetrazol);
- (b) NTNT (1-N-(2-nitrotriazolo)-4-ni-
trotetrazol);
26. Tetryl (trinitrofenylometylonitroami-
na) (CAS 479-45-8);
27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetra-
azadecalina) (CAS 135877-16-6) (patrz
także jej „prekursory” w podpunkcie
ML8(g)6.);
28. TNAZ (1,3,3-trinitroazetydyna) (CAS
97645-24-4) (patrz także jej „prekurso-
ry” w podpunkcie ML8(g)2.);
29. TNGU (SORGUYL lub tetranitrogliko-
uryl) (CAS 55510-03-7);
30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-pirydazy-
no[4,5-d]pirydazyna) (CAS 229176-04-
-9);
31. Triazyny, takie jak:
- (a) DNAM (2-tleno-4,6-dinitroamino-s-
triazyna) (CAS 19899-80-0);
- (b) NNHT (2-nitroimino-5-nitro-hek-
shydro-1,3,5-triazyna) (CAS
130400-13-4);
32. Triazole, takie jak:
- (a) 5-azydo-2-nitrotriazol;
- (b) ADHTDN (4-amino-3,5-dihidrazy-
no-1,2,4-triazolo dinitramid) (CAS
1614-08-0);
- (c) ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-
triazol);
- (d) BDNTA ([bis-dinitrotriazolo]amina);
- (e) DBT (3,3'-dinitro-5,5-bi-1,2,4-tria-
zol) (CAS 30003-46-4);
- (f) DNBT (dinitrobistriazol) (CAS
70890-46-9);
- (g) NTDNA (2-nitrotriazolo 5-dinitro-
amina) (CAS 75393-84-9);
- (h) NTDNT (1-N-(2-nitrotriazolo) 3,5-
-dinitrotriazol);
- (i) PDNT (1-pikrylo-3,5-dinitrotriazol);
- (j) TACOT (tetranitrobenzotriazolo-
benzotriazol) (CAS 25243-36-1);
33. Wszelkie materiały wybuchowe, nie-
wyszczególnione w podpunkcie
ML8(a) o prędkości detonacji przekra-
czającej 8700 m/s, dla największej gę-
stości, lub o ciśnieniu detonacji prze-
kraczającym 34 GPa (340 kilobarów);
34. Inne organiczne materiały wybucho-
we niewyszczególnione w podpunk-
cie ML8(a), wytwarzające ciśnienia
detonacji rzędu co najmniej 25 GPa
(250 kilobarów), stabilne w tempera-
turach od 523 K (250 °C) przez okres
5 minut lub dłuższy;
- (b) „Materiały miotające”, takie jak:
1. Każdy, zaliczany w klasyfikacji Orga-
nizacji Narodów Zjednoczonych

- (ONZ) do klasy 1.1, stały „materiał miotający”, o teoretycznym czasie trwania impulsu właściwego (w warunkach normalnych) ponad 250 sekund dla mieszanek niemetalizowanych lub ponad 270 sekund dla mieszanek aluminiowanych;
2. Każdy, zaliczany w klasyfikacji ONZ do klasy 1.3, stały „materiał miotający”, o teoretycznym czasie trwania impulsu właściwego (w warunkach normalnych) ponad 230 sekund dla mieszanek niechlorowcowanych, 250 sekund dla mieszanek niemetalizowanych oraz 266 sekund dla mieszanek metalizowanych;
 3. „Materiały miotające” o stałej mocy spalania ponad 1200 kJ/kg;
 4. „Materiały miotające”, utrzymujące w stanie ustalonym szybkość spalania liniowego ponad 38 mm/s w warunkach normalnych (mierzone podczas niepowstrzymanywanego spalania pojedynczej skrętki) ciśnienia 6,89 MPa (68,9 barów) i temperatury 294 K (21 °C);
 5. Modyfikowane elastomerami dwuskładnikowe (EMCDB) „materiały miotające” o rozciągliwości, podczas działania maksymalnych naprężeń, przekraczającej 5 % w temperaturze 233 K (-40 °C);
 6. Jakiegokolwiek „materiały miotające” zawierające substancje wymienione w podpunkcie ML8(a);
- (c) „Materiały pirotechniczne”, paliwa, substancje pokrewne oraz ich mieszaniny, z tego:
1. Paliwa lotnicze o składzie specjalnie opracowanym dla celów wojskowych;
 2. Glinian (wodorek glinu) (CAS 7784-21-6);
 3. Węglaborowodory; dekaborowodory (CAS 17702-41-9); pentaborowodory (CAS 19642-22-7 oraz 18433-84-6) i ich pochodne;
 4. Hydrazyna i jej pochodne (patrz także pochodne utleniających hydrazyn w podpunktach ML8(d)8. oraz (d)9.), z tego:
 - (a) Hydrazyna (CAS 302-01-2) w stężeniach przekraczających poziom 70 %;
 - (b) Monometylohydrazyna (CAS 60-34-4);
 - (c) Symetryczna dimetylohydrazyna (CAS 540-73-8);
 - (d) Niesymetryczna dimetylohydrazyna (CAS 57-14-7);
5. Paliwa metaliczne w postaciach cząstek sferycznych, rozpylonych, sferoidalnych, płatków lub proszku, wytworzone z materiału składającego się, co najmniej w 99 %, z dowolnej, niżej wymienionej substancji:
- (a) Metale i ich mieszaniny, takie jak:
 1. Beryl (CAS 7440-41-7) o średnicy cząstek poniżej 60 µm;
 2. Sproszkowane żelazo (CAS 7439-89-6) o średnicy cząstek 3 µm lub mniejszej, otrzymane drogą redukcji tlenku żelaza z wodorem;
 - (b) Mieszaniny, zawierające dowolny z niżej wymienionych składników:
 1. Cyrkon (CAS 7440-67-7), magnez (CAS 7439-95-4) lub ich stopy, o średnicy cząstek poniżej 60 µm;
 2. Paliwa borowodorowe (CAS 7440-42-8) lub węglaborowodorowe (CAS 12069-32-8) o czystości rzędu 85 % lub wyższej i średnicy cząstek poniżej 60 µm;
6. Materiały wojskowe zawierające zagęstniki do paliw węglowodorowych specjalnie opracowane do użytku w miotaczach ognia lub amunicji zapalającej, takie jak stearyniany lub palmityniany metali (np. oktal (CAS 637-12-7)) oraz zagęstniki M1, M2 i M3;
 7. Nadchlorany, chlorany i chromiany w połączeniu ze sproszkowanym metalem lub innymi komponentami paliw o wysokiej wartości energetycznej;
 8. Sferyczny proszek aluminiowy (CAS 7429-90-5) o średnicy cząstek 60 µm lub mniejszej, wytwarzany z materiału o zawartości glinu 99 % lub większej;
 9. Podwodorek tytanu (TiH_n) o równoważniku stechiometrycznym n= 0,65-1,68;
- Uwaga 1: Paliwa statków powietrznych objęte kontrolą przez podpunkt ML8(c)1. są produktami gotowymi, a nie ich składnikami.*
- Uwaga 2: Podpunkt ML8(c)4.(a) nie obejmuje kontrolą mieszanin hydrazynowych opracowanych w celach ochrony przeciwkorozyjnej.*
- Uwaga 3: Środki wybuchowe oraz paliwa zawierające metale i stopy wyszcze-*

gólnione w podpunkcie ML8(c)5. są objęte kontrolą niezależnie od tego, czy te metale lub stopy są obudowane w glinie, magnezie, cyrkonie lub berylu.

Uwaga 4: Podpunkt ML8(c)5.(b)2. nie obejmuje kontrolą boru i węgla czteroboru wzbogaconego borem-10 (o całkowitej zawartości boru-10 większej lub równej 20 %);

(d) Utleniacze oraz ich mieszaniny, z tego:

1. ADN (dinitroamid amonowy lub SR 12) (CAS 140456-78-6);
2. AP (nadchloran amonowy) (CAS 7790-98-9);
3. Związki składające się z fluoru i dowolnego z następujących składników:
 - (a) innych chlorowców,
 - (b) tlenu; lub
 - (c) azotu;

Uwaga: Podpunkt ML8(d)3. nie obejmuje kontrolą trifluorku chloru. Patrz pozycja 1C238 w Europejskiej Liście Towa-rów Podwójnego Zastosowania.

4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidyna) (CAS 78246-06-7);
5. HAN (azotan hydroksyloamonu) (CAS 13465-08-2);
6. HAP (nadchloran hydroksyloamonu) (CAS 15588-62-2);
7. HNF (hydrazyno nitroform) (CAS 20773-28-8);
8. Azotan hydrazyny (CAS 37836-27-4);
9. Nadchlorany hydrazyny (CAS 27978-54-7);
10. Płynne utleniacze składające się lub zawierające inhibitowany dymiący na czerwono kwas azotowy (IRFNA) (CAS 8007-58-7);

Uwaga: Podpunkt ML8(d)10. nie obejmuje kontrolą nieinhibitowanego dymiącego kwasu azotowego;

(e) Spoiwa, plastyfikatory, monomery i polimery, takie jak:

1. AMMO (azydometylometyloksyetan i jego polimery) (CAS 90683-29-7) (patrz także ich „prekursory” w podpunkcie ML8(g)1.);
2. BAMO (bis-azydometyloksyetan i jego polimery) (CAS 17607-20-4) (patrz także ich „prekursory” w podpunkcie ML8(g)1.);
3. BDNPA (bis-(2,2-dinitropropylo)acetal) (CAS 5186-69-0);

4. BDMPF (bis-(2,2-dinitropropylo)formal) (CAS 5917-61-3)
5. BTTN (butanotriolotriazotan) (CAS 6659-60-5) (patrz także jego „prekursory” w podpunkcie ML8(g)8.);
6. Energetyczne monomery, plastyfikatory i polimery zawierające grupy nitrowe, azydowe, azotanowe, nitrazowe lub difluoroaminowe, wytworzone specjalnie dla celów wojskowych;
7. FAMA0 (3-difluoroaminometylo-3-azydometylo oksetan) i jego polimery;
8. FEFO (bis-(2-fluoro-2,2-dinitroetylo)formal) (CAS 17003-79-1);
9. (FPF-1) (poli-2,2,3,3,4,4-heksafluoropentano-1,5 diolo formal);
10. (FPF-3) (poli-2,4,4,5,5,6,6-heptafluoro-2-tri-fluorometylo-3-oksahep-tano-1,7-diolo formal);
11. GAP (polimer azydku glicydu) (CAS 143178-24-9) i jego pochodne;
12. HTPB (polibutadien zakończony grupą hydroksylową) z funkcjonalnością hydroksylu równą lub większą od 2,2 i mniejszą lub równą 2,4, wartością hydroksylową poniżej 0,77 meq/g, lepkością w 30 °C poniżej 47 puazów (CAS 69102-90-5);
13. Poli(epichlorohydryna), poli(epichlorohydrynodiol) oraz triol o niskiej masie cząsteczkowej (poniżej 10.000), zawierające alkoholowe grupy funkcyjne;
14. NENA-sy (składniki nitratoetylonitroaminy) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 oraz 85954-06-9);
15. PGN (Poli-GLYN, azotan poliglicydy-lu lub poli(azotanometylotlenek etylenu)) (CAS 27814-48-8);
16. Poli-NIMMO (poli-azotanometylo-metyloksyetan lub poli-NIMMO (poli-[3-azotanometyl-3-metyloksy-etan]) (CAS 84051-81-0);
17. Polinitroortowęglany;
18. TVOPA (1,2,3-tris[1,2-bis(difluoro-amino)etoksy]propan lub triswinyloksypropanowy związek addytywny) (CAS 53159-39-0);

(f) Dodatki, takie jak:

1. Zasadowy salicylan miedzi (CAS 62320-94-9);
2. BHEGA (bis-(2-hydroksyetylo)gliko-lamid) (CAS 17409-41-5);

3. BNO (tlenek butadienonitrylu) (CAS 9003-18-3);
 4. Pochodne ferrocenu, takie jak:
 - (a) butacen (CAS 125856-62-4);
 - (b) katocen (2,2-bis-etyloferrocenylopropan) (CAS 37206-42-1);
 - (c) ferrocenowe kwasy karboksylowe;
 - (d) N-butylo-ferrocen (CAS 319904-29-7);
 - (e) i inne addytywne pochodne polimerów ferrocenu;
 5. Beta rezorcytan ołowiu (CAS 20936-32-7);
 6. Cytrynian ołowiu (CAS 14450-60-3);
 7. Chelaty ołowiowo-miedziowe beta-rezorcytanu lub salicylanów (CAS 68411-07-4);
 8. Maleinian ołowiu (CAS 19136-34-6),
 9. Salicylan ołowiu (CAS 15748-73-9);
 10. Metacynian ołowiu (CAS 12036-31-6),
 11. MAPO (tlenek tris-1-(2-metylo)azyrydynylofosfiny) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (tlenek bis-(2-metyloazyrydynylo) 2-(2-hydroksypropanoksy) propyloaminofosfiny); i inne pochodne MAPO;
 12. Metyl BAPO (tlenek fosforiaku bis-(2-metyloazyrydynylo) metylaminy) (CAS 85068-72-0);
 13. N-metylo-p-nitroanilina (CAS 100-15-2);
 14. 3-nitraza-1,5-pentano diizocyjanian (CAS 7406-61-9);
 15. Organiczno-metaliczne czynniki sprzęgające:
 - (a) Neopentylo[diallilo]oksy, tri[dioktylo] fosforanotytanian (CAS 103850-22-2); znany także jako tytan IV, 2,2[bis-2-propenolato-metylo, butanolato, tris-(dioktylo) fosforan] (CAS 110438-25-0); lub LICA 12 (CAS 103850-22-2);
 - (b) Tytan IV, [(2-propenolato-1)metylo, n-propanolatometylo] butanolato-1, tris-[dioktylo] pirofosforan; lub KR3538;
 - (c) Tytan IV, [(2-propenolato-1)metylo, n-propanolatometylo] butanolato-1, tris-(dioktylo) fosforan;
 16. Tlenek policyjanodifluoroaminoetyleny;
 17. Wielofunkcyjne amidy azyrydyny o rdzeniowych strukturach izoftalowych, trimestycznych (BITA lub trimezamid bytylenoiminy), izocyjanorowych lub trimetyloadypowych oraz 2-metylowych lub 2-etylowych podstawnikach w pierścieniu azyrydynowym;
 18. Propylenoimina, 2-metyloazyrydyna (CAS 75-55-8);
 19. Bardzo drobny tlenek żelaza (Fe_2O_3) o powierzchni właściwej większej niż 250 m²/g oraz przeciętnej wielkości cząstek 3,0 nm lub mniejszej;
 20. TEPAN (tetraetylenopentaaminoakrylonitryl) (CAS 68412-45-3); cyjanoetylowana poliamina i jej sole;
 21. TEPANOL (tetraetylenopentaaminoakrylonitryloglicydol) (CAS 68412-46-4); cyjanoetylowana poliamina z podstawnikiem glicydolowym i jej sole;
 22. TPB (trifenylbizmut) (CAS 603-33-8);
- (g) „Prekursory”, takie jak:
- Uwaga: W podpunkcie ML8(g) występują odnośniki do objętych kontrolą „materiałów wysokoenergetycznych” wytwarzanych z poniższych substancji.*
1. BCMO (bis-chlorometyloksyetan) (CAS 142173-26-0) (patrz także podpunkty ML8(e)1. oraz (e)2.);
 2. Sól dinitroazetyldyno-t-butylu (CAS 125735-38-8) (patrz także podpunkt ML8(a)28.);
 3. HBIW (heksabenzylheksaazawurcytan) (CAS 124782-15-6) (patrz także podpunkt ML8(a)4.);
 4. TAIW (tetraacetylodibenzylheksaazawurcytan) (patrz także podpunkt ML8(a)4.);
 5. TAT (1,3,5,7-tetraacetylo-1,3,5,7-tetraazacyklooktan) (CAS 41378-98-7) (patrz także podpunkt ML8(a)13.);
 6. 1,4,5,8-tetraazadekalina (CAS 5409-42-7) (patrz także podpunkt ML8(a)27.);
 7. 1,3,5-trichlorobenzen (CAS 108-70-3) (patrz także podpunkt ML8(a)23.);
 8. 1,2,4-trihydroksybutan (1,2,4-butane-triol) (patrz także podpunkt ML8(a)5.).
- Uwaga 5: Dla ładunków oraz urządzeń wybuchowych patrz pozycja ML4.*
- Uwaga 6: Pozycja ML8 nie obejmuje kontrolą następujących substancji, jeżeli nie są one połączone ani zmieszane z „materiała-*

mi wysokoenergetycznymi" wymienionymi w podpunkcie ML8(a) lub sproszkowanymi metalami w podpunkcie ML8(c):

- (a) *Pikrynian amonu;*
- (b) *Czarny proch;*
- (c) *Heksanitrodifenyloamina;*
- (d) *Difluoroamina;*
- (e) *Nitroskrobia;*
- (f) *Azotan potasu;*
- (g) *Tetranitronaftalen;*
- (h) *Trinitroanizol;*
- (i) *Trinitronaftalen;*
- (j) *Trinitroksylen;*
- (k) *N-pyrrolidynon; 1-metylo-2-pyrrolidynon;*
- (l) *Maleinian dioktylu;*
- (m) *Akrylat etyloheksylu;*
- (n) *Trietyloaluminium (TEA), trimetyloaluminium (TMA) i inne, piroforyczne alkile metali oraz aryle litu, sodu, magnezu, cynku i boru;*
- (o) *Nitroceluloza;*
- (p) *Nitrogliceryna (lub azotan glicerolu, trinitrogliceryna) (NG);*
- (q) *2,4,6-trinitrotoluen (TNT);*
- (r) *Diazotan etylenodiaminy (EDDN);*
- (s) *Tetraazotan pentaerytrołu (PETN);*
- (t) *Azydek ołowiu, normalny i zasadowy styfnińnian ołowiu oraz pierwotne środki wybuchowe lub masy zapłonowe zawierające azydki lub kompleksy azydkowe;*
- (u) *Azotan glikolu trietylenowego (TEGDN);*
- (v) *2,4,6-trinitrorezorcyna (kwas styfnińnowy);*
- (w) *Mocznik dietylodifenyłu; mocznik dimeetylodifenyłu; mocznik metyloetylodifenyłu (centrality);*
- (x) *Mocznik N,N-difenyłu (niesymetryczny mocznik difenyłowy);*
- (y) *Mocznik metylo-N,N-difenyłu (niesymetryczny difenyłomocznik metylu);*
- (z) *Mocznik etylo-N,N-difenyłu (niesymetryczny difenyłomocznik etylu);*
- (aa) *2-nitrodifenyloamina (2-NDPA);*
- (bb) *4-nitrodifenyloamina (4-NDPA);*
- (cc) *2,2-dinitropropanol;*
- (dd) *Nitroguanidyna (patrz także pozycja 1C011(d) w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania).*

ML 9. Wojenne jednostki pływające, specjalny sprzęt morski i wyposażenie, oraz komponenty specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych, takie jak:

N.B. Dla sprzętu naprowadzania i nawigacji, patrz pozycja ML11, Uwaga g.

- (a) Bojowe jednostki pływające i jednostki (nawodne lub podwodne) specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do działań zaczepnych lub obronnych, niezależnie od tego, czy zostały przekształcone dla celów cywilnych, bez względu na aktualny stan techniczny lub zdolności do działania oraz posiadania systemów przenoszenia broni i opancerzenia, kadłuby oraz części kadłubów dla takich jednostek pływających;
- (b) Silniki, takie jak:
 1. Silniki wysokoprężne, specjalnie zaprojektowane dla okrętów podwodnych, charakteryzujące się obiema niżej wymienionymi cechami:
 - (a) Moc 1,12 MW (1500 KM) lub większa; oraz
 - (b) Prędkość obrotowa 700 obr./min lub większa;
 2. Silniki elektryczne specjalnie zaprojektowane dla okrętów podwodnych, charakteryzujące się wszystkimi niżej wymienionymi cechami:
 - (a) Moc ponad 0,75 MW (1000 KM);
 - (b) Szybka odwracalność kierunku obrotów;
 - (c) Chłodzenie cieczą; oraz
 - (d) Hermetyczna obudowa w wykonaniu morskim;
 3. Niemagnetyczne silniki wysokoprężne specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych o mocy 37,3 KW (50 KM) lub większej oraz o zawartości niemagnetycznej ponad 75 % masy całkowitej;
- (c) Podwodne urządzenia wykrywające specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych oraz ich sprzęt sterujący;
- (d) Sieci przeciw okrętom podwodnym i torpedom;
- (e) Nieużywany;
- (f) Przepusty kadłubowe i złącza specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych, umożliwiające współdziałanie ze sprzętem znajdującym się na zewnątrz jednostki pływającej.

Uwaga: Podpunkt ML9(f) obejmuje złącza jednoprzewodowe, wieloprzewodowe, koncentryczne i falowodowe dla jednostek pływających oraz przepusty kadłubowe dla jednostek pływających, przy czym obydwie

te rodzaje urządzeń są zabezpieczone przed przeciekami z zewnątrz i są w stanie utrzymać wymagane parametry na głębokościach przekraczających 100 m; oraz światłowodowe łączniki i optyczne przepusty kadłubowe, specjalnie zaprojektowane do przesyłania wiązki „laserowej” niezależnie od głębokości. Podpunkt ten nie obejmuje przepustów do normalnych wałów napędowych i przepustów kadłubowych do hydrodynamicznych drążków sterowniczych;

- (g) Łożyska cichobieżne o zawieszeniu gazowym lub magnetycznym, układy regulacji sygnatury aktywnej i wyciszania drgań oraz wyposażenie zawierające te łożyska, specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych.

ML 10. „Statki powietrzne”, bezzałogowe statki latające, silniki i sprzęt „statków powietrznych”, pokrewne wyposażenie i komponenty, specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane dla celów wojskowych, takie jak:

Uwaga: Dla sprzętu naprowadzania i nawigacji patrz pozycja ML11, Uwaga g.

- (a) Bojowe „statki powietrzne” oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty;
- (b) Inne „statki powietrzne” specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane dla celów wojskowych, wliczając w to wojskowe statki zwiadowcze, szturmowe, szkoleniowe, transportowe i desantowe dla wojsk lub sprzętu wojskowego, wsparcia logistycznego oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty;
- (c) Bezzałogowe statki latające, specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane dla celów wojskowych oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty:
1. Bezzałogowe statki powietrzne, włącznie ze zdalnie sterowanymi jednostkami latającymi (RPV) oraz autonomicznymi, programowanymi jednostkami latającymi;
 2. Współdziałające z nimi wyrzutnie oraz wyposażenie naziemne;
 3. Związany z nimi sprzęt dowodzenia i sterowania.
- (d) Silniki lotnicze specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane dla celów wojskowych i specjalnie zaprojektowane do nich komponenty;
- (e) Wyposażenie lotnicze, włącznie ze sprzętem do tankowania w powietrzu, sprzęt specjalnie zaprojektowany do stosowania ze „statkami powietrznymi”, objętymi kontrolą przez podpunkty ML10(a) lub ML10(b) lub silniki „statków powietrznych”, objęte kontrolą przez podpunkt ML10(d) oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty;

- (f) Urządzenia i wyposażenie do uzupełniania pod ciśnieniem paliwa w powietrzu, sprzęt specjalnie zaprojektowany do ułatwiania operacji na obszarach ograniczonych oraz sprzęt naziemny, zaprojektowany specjalnie dla „statków powietrznych”, objętych kontrolą przez podpunkty ML10(a) lub ML10(b) oraz do silników „statków powietrznych”, objętych kontrolą przez podpunkt ML10(d);

- (g) Wojskowe hełmy oraz maski ochronne i specjalnie do nich zaprojektowane komponenty, hermetyczny sprzęt do oddychania oraz skafandry wysokościowe częściowo hermetyzowane do użytku w „statkach powietrznych”, skafandry przeciwgrawitacyjne, przetworniki ciekłego tlenu stosowane w „statkach powietrznych” lub pociskach raketowych, urządzenia do ewakuacji personelu ze „statku powietrznego”;

- (h) Spadochrony i sprzęt pokrewny, używany do desantu siły żywej, ładunków oraz do wyhamowywania „statków powietrznych”:

1. Spadochrony do:

- (a) Punktowego zrzutu komandosów;
- (b) Desantu spadochronowego;

2. Spadochrony do zrzutów towarowych;

3. Paralotnie, spadochrony hamujące, spadochrony dryfujące do stabilizacji i kontroli wysokości spadających obiektów (np. kapsuł odzyskiwalnych, foteli katapultowych, bomb);

4. Spadochrony dryfujące, wykorzystywane przy fotelach katapultowych do otwierania i regulacji działania spadochronów ratowniczych;

5. Spadochrony do odzyskiwania rakietowych pocisków kierowanych, bezzałogowych pojazdów latających lub pojazdów kosmicznych;

6. Spadochrony stosowane przy podchodzeniu do lądowania oraz spadochrony wyhamowujące;

7. Inne spadochrony wojskowe;

8. Sprzęt specjalnie zaprojektowany do skoków z dużej wysokości (np. kombinezony, hełmy ochronne, systemy oddychania, sprzęt nawigacyjny);

- (i) Automatyczne systemy pilotujące dla ładunków zrzuconych na spadochronach; sprzęt specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany dla celów wojskowych dla kontrolowanych skoków spadochronowych z dowolnej wysokości, włącznie z aparatami tlenowymi.

Uwaga 1: Podpunkt ML10(b) nie obejmuje kontrolą „statków powietrznych” lub wariantów tych „statków powietrznych” specjalnie

zaprojektowanych dla celów wojskowych, które:

- (a) Nie są już konfigurowane dla celów wojskowych i nie są wyposażone w sprzęt specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany dla celów wojskowych; oraz
- (b) Zostały dopuszczone do użytku cywilnego przez władze lotnictwa cywilnego w kraju członkowskim.

Uwaga 2: Podpunkt ML10(d) nie obejmuje kontrolą:

- (a) Silników lotniczych zaprojektowanych lub zmodyfikowanych dla celów wojskowych, które zostały dopuszczone przez władze lotnictwa cywilnego państwa członkowskiego do użytkowania w „cywilnych statkach latających”, lub specjalnie zaprojektowanych dla nich komponentów;
- (b) Silników tłokowych lub specjalnie zaprojektowanych do nich komponentów, z wyjątkiem tych specjalnie zaprojektowanych dla bezzałogowych statków latających.

Uwaga 3: Przewidziana przez podpunkty ML10(b) oraz ML10(d) kontrola specjalnie zaprojektowanych komponentów i sprzętu pokrewnego dla niewojskowych „statków powietrznych” lub silników lotniczych zmodyfikowanych dla celów wojskowych ma zastosowanie tylko do tych wojskowych zespołów i sprzętu pokrewnego, które są wymagane w celu modyfikacji dla celów wojskowych.

ML 11. Sprzęt elektroniczny, nieobjęty kontrolą w innych punktach niniejszej Listy, specjalnie zaprojektowany dla celów wojskowych oraz specjalnie zaprojektowane do niego komponenty.

Uwaga: Pozycja ML11 obejmuje:

- (a) Sprzęt przeciwdziałania i antyprzeciwdziałania elektronicznego (tj. urządzenia przeznaczone do wprowadzania obcych lub mylących sygnałów do odbiorników stacji radiolokacyjnych i łączności radiowej lub w inny sposób utrudniające odbiór, działanie lub zmniejszające efektywność odbiorników elektronicznych przeciwnika wraz z urządzeniami przeciwdziałającymi), łącznie z urządzeniami zakłócającymi i przeciwdziałającymi zakłóceniom;
- (b) Lampy generacyjne o zmiennej częstotliwości;
- (c) Systemy elektroniczne lub sprzęt przeznaczony do obserwacji i monitorowania widma elektromagnetycznego w celach rozpoznania wojskowego lub bezpieczeństwa oraz w celu przeciwdziałania takiemu rozpoznaniu i monitorowaniu;
- (d) Podwodne środki przeciwdziałania, włącznie z zakłócaniem akustycznym i magne-

tycznym oraz pozorowaniem, urządzenia zaprojektowane do wprowadzania obcych lub mylących sygnałów do odbiorników sonarowych;

- (e) Sprzęt do zabezpieczenia przetwarzania danych, sprzęt do zabezpieczania danych oraz sprzęt do zabezpieczania linii transmisyjnych i sygnalizacyjnych z wykorzystaniem procesu szyfrowania;
- (f) Sprzęt do identyfikacji, rozpoznawania, ładowania kluczy kodowych oraz zarządzania kluczami, sprzęt do produkcji i dystrybucji;
- (g) Sprzęt naprowadzania i nawigacji.

ML 12. Systemy broni opartej na energii kinetycznej dużych prędkości oraz pokrewny sprzęt, oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty, takie jak:

- (a) Systemy broni opartej na energii kinetycznej, specjalnie zaprojektowane do niszczenia celu lub zmuszenia go do zaprzestania wykonywanej misji;
- (b) Specjalnie zaprojektowane obiekty do testowania i oceny, modele testowe, włącznie z instrumentami diagnostycznymi i celami, przeznaczone do dynamicznego testowania pocisków i systemów broni wykorzystujących energię kinetyczną.

Uwaga: Dla systemów broni wykorzystujących amunicję podkalibrową lub działających na zasadzie wyłącznie chemicznego napędu i stosowanej do nich amunicji patrz pozycje od ML1 do ML4.

Uwaga 1: Pozycja ML12 obejmuje następujące pozycje, o ile są one specjalnie zaprojektowane do użytkowania w systemach broni opartych na wykorzystaniu energii kinetycznej:

- (a) Systemy wyrzutni o zdolności przyspieszania mas większych od 0,1 g do prędkości przekraczających 1,6 km/s przy pojedynczym lub seryjnym trybie prowadzenia ognia;
- (b) Sprzęt do wytwarzania mocy pierwotnej, osłony elektrycznej, przechowywania energii, zarządzania energią cieplną, przetwarzania energii, przełączania i transportu paliwa oraz elektryczne interfejsy pomiędzy źródłem zasilania, działem i elektrycznymi napędami wieżyczki;
- (c) Systemy wykrywania i śledzenia celu, kierowania ogniem oraz oceny wyników zwalczania celu;
- (d) Głowice samonaprowadzające, systemy napędu oraz kierowania (przyspieszeń bocznych) dla pocisków.

Uwaga 2: Pozycja ML12 obejmuje kontrolą systemy wykorzystujące dowolny z niżej wymienionych systemów napędowych:

- (a) Elektromagnetyczny;
- (b) Elektrotermiczny;
- (c) Plazmowy;
- (d) Lekki gaz; lub
- (e) Chemiczny (gdy jest stosowany w połączeniu z dowolnym z wyżej wymienionych systemów).

Uwaga 3: Pozycja ML12 nie obejmuje kontrolą „technologii” indukcji magnetycznej wykorzystanej dla ciągłego napędu urządzeń transportu cywilnego.

ML 13. Sprzęt opancerzony i ochronny, konstrukcje oraz ich komponenty, takie jak:

- (a) Płyty opancerzone, takie jak:
 1. Wyprodukowane według norm lub wymagań wojskowych; lub
 2. Odpowiednie do zastosowań wojskowych;
- (b) Konstrukcje z materiałów metalowych lub niemetalowych lub ich kombinacji, specjalnie zaprojektowane do zapewnienia ochrony przeciwbalistycznej dla systemów wojskowych oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty;
- (c) Hełmy wojskowe;
- (d) Pancerze osobiste i odzież ochronna, wyprodukowane zgodnie z normami lub wymaganiami wojskowymi oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty;

N.B. Dla „materiałów włóknistych lub włókienkowych” używanych do wytwarzania pancerzy osobistych patrz pozycja 1C010 w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania.

Uwaga 1: Podpunkt ML13(b) obejmuje materiały przeznaczone do tworzenia wybuchowego opancerzenia reaktywnego lub budowy schronów wojskowych.

Uwaga 2: Podpunkt ML13(c) nie obejmuje kontrolą konwencjonalnych hełmów stalowych niewyposażonych w żadnego typu akcesoria ani niezmodyfikowanych czy zaprojektowanych do zamontowania takich urządzeń.

Uwaga 3: Podpunkt ML13(d) nie obejmuje kontrolą pancerzy osobistych lub odzieży ochronnej, towarzyszących użytkownikom, w celu ich ochrony osobistej.

Uwaga: Patrz także pozycja 1A005 w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania.

ML 14. Sprzęt specjalistyczny do szkolenia wojskowego lub dla symulacji scenariuszy wojskowych, symulatory specjalnie zaprojektowane do treningu użytkownika jakiegokolwiek uzbrojenia wymienionego w podpunktach

ML1 lub ML2 oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty i akcesoria.

Uwaga techniczna: Określenie „specjalistyczny sprzęt dla szkolenia wojskowego” obejmuje wojskowe wersje trenerów działań zaczepnych, szkolenia kontrolerów ruchu lotniczego, trenerzy celów radiolokacyjnych, imitatory celów radiolokacyjnych, urządzenia treningowe dla działonowych, trenerzy zwalczania celów podwodnych, trenerzy lotu (łącznie z wirówkami do szkolenia pilotów lub astronautów), trenerzy do szkolenia obsługi stacji radiolokacyjnych, trenerów lotów wg przyrządów, trenerów do szkolenia nawigatorów, trenerów do szkolenia obsługi wyrzutni rakietowych, wyposażenie celów, „statków powietrznych” zdalnie sterowanych, symulatory uzbrojenia, symulatory bezałogowych „statków powietrznych”, ruchome jednostki szkoleniowe oraz sprzęt treningowy dla wojskowych działań lądowych.

Uwaga 1: Pozycja ML14 obejmuje generowanie obrazów i interakcyjne systemy środowiskowe dla symulatorów specjalnie zaprojektowanych lub zmodyfikowanych dla celów wojskowych.

Uwaga 2: Pozycja ML14 nie obejmuje kontrolą sprzętu specjalnie zaprojektowanego do treningu użytkownika broni łowieckiej lub sportowej.

ML 15. Sprzęt do zobrazowywania lub przeciwdziałania, specjalnie zaprojektowany dla celów wojskowych, oraz specjalnie zaprojektowane do niego komponenty i akcesoria, z tego:

- (a) Urządzenia do rejestracji i obróbki obrazu;
- (b) Aparaty fotograficzne i kamery, sprzęt fotograficzny i do obróbki filmów;
- (c) Sprzęt wzmacniający obraz;
- (d) Sprzęt zobrazowania termicznego lub podczerwonego;
- (e) Sprzęt zobrazowania sygnałów pochodzących z czujników radiolokacyjnych;
- (f) Sprzęt przeciwdziałania i antyprzeciwdziałania przeciwko sprzętowi wymienionemu w podpunktach od ML15(a) do ML15(b).

Uwaga: Podpunkt ML15(f) obejmuje sprzęt zaprojektowany do ograniczania działania lub zmniejszania skuteczności wojskowych systemów zobrazowywania lub minimalizowania efektów ograniczających.

Uwaga 1: Określenie „specjalnie zaprojektowane komponenty” obejmuje następujące pozycje, gdy są one specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych:

- (a) Lampy przetwarzające obraz w podczerwieni;
- (b) Lampy, wzmacniacze obrazu (inne niż pierwszej generacji);

- (c) Płytki mikrokanalikowe;
- (d) Lampy do kamer telewizyjnych, pracujące przy niskim poziomie oświetlenia;
- (e) Matryce detektorowe (włącznie z układami elektronicznych połączeń wewnętrznych i systemami odczytu);
- (f) Piroelektryczne lampy do kamer telewizyjnych;
- (g) Systemy chłodzące do systemów zobrazowania;
- (h) Elektrycznie zwalniane migawki fotochromowe lub elektrooptyczne, o czasie migawki mniejszym niż 100 μ s, z wyjątkiem migawek stanowiących niezbędny element kamery dużej prędkości;
- (i) Światłowodowe inwertery obrazu;
- (j) Złożone fotokatody półprzewodnikowe.

Uwaga 2: Pozycja ML15 nie obejmuje kontrolą „lamp wzmacniaczy obrazu pierwszej generacji” lub sprzętu specjalnie zaprojektowanego do stosowania w nim „lamp wzmacniaczy obrazu pierwszej generacji”.

Uwaga: Dla określenia statusu celowników wykorzystujących „lampy wzmacniaczy obrazu pierwszej generacji” patrz pozycja ML1, ML2 oraz ML5(a).

Uwaga: Patrz także pozycje 6A002(a)2. oraz 6A002(b) w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania.

ML 16. Odkuwki, odlewy i inne półfabrykaty, których wykorzystanie w produkcie objętym listą jest możliwe do zidentyfikowania na podstawie składu materiału, geometrii czy funkcji, a które zostały specjalnie zaprojektowane dla któregośkolwiek z produktów objętych kontrolą przez pozycje od ML1 do ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 lub ML19.

ML 17. Różnorodny sprzęt, materiały i biblioteki oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty, z tego:

- (a) Niezależne aparaty do nurkowania i pływania pod wodą, takie jak:
 1. Aparaty działające w obiegu zamkniętym lub częściowo zamkniętym (oddychanie powietrzem regenerowanym) specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych (tj. specjalnie zaprojektowane w celu uzyskania własności antymagnetycznych);
 2. Specjalnie zaprojektowane elementy stosowane przy konwersji aparatu z obiegiem otwartym dla celów wojskowych;
 3. Artykuły zaprojektowane wyłącznie do wykorzystania z niezależnym aparatem do nurkowania lub pływania pod wodą w celach wojskowych;

- (b) Sprzęt budowlany specjalnie zaprojektowany dla celów wojskowych;
- (c) Osprzęt, powłoki i techniki maskowania specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych;
- (d) Polowy sprzęt inżynierski, specjalnie zaprojektowany dla celów wojskowych, wykorzystywany w strefie działań bojowych;
- (e) „Roboty”, urządzenia do sterowania „robotami” oraz „manipulatory”, posiadające którąkolwiek z niżej wymienionych cech:
 1. Specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych;
 2. Wykorzystujące środki zabezpieczenia przewodów hydraulicznych przed uszkodzeniem spowodowanym czynnikami zewnętrznymi, jak odłamki balistyczne (np. poprzez wykorzystanie przewodów samouszczelniających się) oraz zaprojektowane do użytkowania płynów hydraulicznych o punkcie zapłonu powyżej 839 K (566 °C); lub
 3. Specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do pracy w warunkach impulsów elektromagnetycznych (EMP);
- (f) Biblioteki (parametryczne techniczne bazy danych), specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych dotyczące sprzętu objętego kontrolą przez niniejszą Listę;
- (g) Sprzęt do generowania energii jądrowej lub sprzęt napędzający, włącznie z „reaktorami jądrowymi”, specjalnie zaprojektowany dla celów wojskowych oraz elementy, które specjalnie zaprojektowano lub zmodyfikowano dla celów wojskowych;
- (h) Sprzęt lub materiał pokryty lub poddany obróbce w celu zamaskowania, specjalnie zaprojektowany dla celów wojskowych, różny od objętego kontrolą przez inne pozycje niniejszej Listy;
- (i) Symulatory specjalnie zaprojektowane dla wojskowych „reaktorów jądrowych”;
- (j) Mobilne warsztaty remontowe specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do obsługi sprzętu wojskowego;
- (k) Generatory polowe specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane dla celów wojskowych;
- (l) Kontenery specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane dla celów wojskowych;
- (m) Promy, różne od wymienionych w innych pozycjach niniejszej Listy, mosty oraz pontony specjalnie zaprojektowane do zastosowań wojskowych;
- (n) Modele testowe specjalnie zaprojektowane dla „rozwoju” produktów objętych kontrolą przez pozycje ML4, ML6, ML9 lub ML10.

Uwagi techniczne:

1. Dla celów pozycji ML17 określenie „biblioteka” (parametryczna techniczna baza danych) oznacza zbiór informacji technicznych o charakterze wojskowym, którego wykorzystanie może poprawić wyniki osiągnięte przez wojskowe systemy lub sprzęt;
2. Dla celów pozycji ML17 określenie „zmodyfikowany” oznacza jakiegokolwiek strukturalne, elektryczne, mechaniczne lub inne zmiany zapewniające wyrobom cywilnym, posiadającym możliwości przystosowawcze, stanie się równoważnymi do wyrobów specjalnie zaprojektowanych dla celów wojskowych.

ML 18. Sprzęt do produkcji wyrobów wyszczególnionych w niniejszej Liście, taki jak:

- (a) Specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany sprzęt do produkcji wyrobów objętych kontrolą przez niniejszą Listę oraz specjalnie zaprojektowane do niego elementy;
- (b) Specjalnie zaprojektowane obiekty do prowadzenia badań środowiskowych oraz specjalnie zaprojektowany do nich sprzęt wykorzystywany do celów certyfikacji, kwalifikacji lub badania produktów objętych kontrolą przez niniejszą Listę;

Uwaga techniczna: Dla celów pozycji ML18, termin „produkcja” obejmuje projektowanie, badania, wytwarzanie, testowanie i kontrolę jakości.

Uwaga 1: Podpunkty ML18(a) oraz ML18(b) obejmują następujący sprzęt:

- (a) Aparaty nitracyjne o działaniu ciągłym;
- (b) Aparaty wirówkowe do badań lub sprzęt charakteryzujący się którąkolwiek z wyszczególnionych poniżej cech:
 1. Napęd silnikiem lub silnikami o całkowitej mocy znamionowej przekraczającej 298 kW (400 KM);
 2. Zdolność do uniesienia ładunku o masie 113 kg lub większej; lub:
 3. Zdolność do osiągania przyspieszenia wirowego 8 g lub większego przy ładunku o masie 91 kg lub większej;
- (c) Prasy odwadniające;
- (d) Prasy śrubowe do wyciskania, specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do wyciskania wojskowych środków wybuchowych;
- (e) Maszyny tnące do przycinania nadwyżki środków miotających;
- (f) Bębny do oczyszczarek o średnicy 1,85 m i większe, o ładowności powyżej 227 kg produktu;
- (g) Mieszalniki do stałych środków miotających;

- (h) Młyny do kruszenia lub mielenia składników wojskowych środków wybuchowych, wykorzystujące energię cieczy;
- (i) Sprzęt zapewniający jednocześnie sferyczny kształt i jednakową średnicę cząstek sproszkowanego metalu, wyszczególnionego w podpunkcie ML8(c)8.;
- (j) Konwertery prądu konwekcyjnego do konwersji materiałów wyszczególnionych w podpunkcie ML8(c)3.

Uwaga 2:

- (a) Termin „wyroby odnoszące się do niniejszej Listy” obejmuje:
 1. Wyroby nieobjęte kontrolą, jeżeli występują w stężeniach mniejszych niż określono, takie jak:
 - (a) Hydrazyna (patrz podpunkt ML8(c)4.);
 - (b) „Środki wybuchowe” (patrz pozycja ML8);
 2. Wyroby nieobjęte kontrolą, jeżeli nie spełniają warunków dotyczących parametrów technicznych (tj. materiałów „nadprzewodzących” niewyszczególnionych w pozycji 1C005 w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania, „nadprzewodzących” elektromagnesów niewyszczególnionych w pozycji 3A001(e) 3. w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania oraz „nadprzewodzący” sprzęt elektryczny wyłączony spod kontroli w ramach podpunktu ML20(b));
 3. Paliwa metaliczne oraz utleniacze osadzone w postaci uwarstwionej z fazy par (patrz podpunkt ML8(c)5.);
- (b) Termin „wyroby odnoszące się do niniejszej Listy” nie obejmuje:
 1. Pistoletów sygnałowych (patrz podpunkt ML2(b));
 2. Substancji wyłączonych spod kontroli zgodnie z Uwagą 3 do pozycji ML7;
 3. Osobistych dozymetrów do monitorowania promieniowania (patrz podpunkt ML7(f)) oraz masek ochronnych, zabezpieczających przed niektórymi zagrożeniami przemysłowymi (patrz także Europejska Lista Towarów Podwójnego Zastosowania);
 4. Diufluoroaminy oraz sproszkowanego azotanu potasu (patrz Uwaga 6 do pozycji ML8);
 5. Silników lotniczych wyłączonych spod kontroli zgodnie z pozycją ML10;
 6. Konwencjonalnych hełmów stalowych niewyposażonych w jakiegokolwiek akcesoria pomocnicze ani niemodyfikowanych czy projektowanych do współpracy

z takimi akcesoriami (patrz Uwaga 2 do pozycji ML13);

7. Sprzętu wyposażonego w urządzenia przemysłowe, które nie są objęte kontrolą, takie jak urządzenia do powlekania niewyszczególnione gdzie indziej oraz sprzęt do wykonywania odlewów z tworzyw sztucznych;

8. Muszkietów, strzelb i karabinów wyprodukowanych przed 1938 r., replik muszkietów, strzelb i karabinów wyprodukowanych przed 1890 r., rewolwerów, pistoletów i karabinów maszynowych wyprodukowanych przed 1890 r. i ich replik;

Uwaga 3: Uwaga 2(b)8. w pozycji ML18 nie zwalnia z kontroli eksportowej wyposażenia produkcyjnego dla niezabytkowej broni małokalibrowej, nawet jeżeli jest ono wykorzystywane do produkcji replik zabytkowej broni małokalibrowej.

ML 19. Systemy broni wiązkowej (DEW), sprzęt pokrewny lub przeciwdziałania, modele testowe, oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty, z tego:

- (a) Systemy „laserowe” specjalnie zaprojektowane do niszczenia celu lub zmuszenia go do przerwania wykonywanego zadania;
- (b) Systemy oparte na zasadzie wiązki cząstek, zdolne do niszczenia celu lub zmuszenia go do przerwania wykonywanego zadania;
- (c) Systemy dużej mocy, pracujące w paśmie częstotliwości radiowych (RF), zdolne do niszczenia celu lub zmuszenia go do przerwania wykonywanego zadania;
- (d) Sprzęt specjalnie zaprojektowany do wykrywania, identyfikacji lub obrony przed systemami objętymi kontrolą przez podpunkty od ML19(a) do ML19(c);
- (e) Fizyczne modele testowe i związane z nimi wyniki testów dla systemów, sprzętu i elementów objętych kontrolą przez pozycję ML19;
- (f) Systemy „laserowe” fali ciągłej lub impulsowej, zaprojektowane specjalnie w celu całkowitego oślepienia nieuzbrojonego wzroku, tj. nagiego oka lub oka z urządzeniami korygującymi widzenie.

Uwaga 1: Systemy broni wiązkowej objęte kontrolą w pozycji ML19 obejmują systemy, których możliwości opierają się na kontrolowanym wykorzystaniu:

- (a) „Laserów” o mocy fali ciągłej lub impulsów wystarczającej do wywołania zniszczeń podobnych do wywoływanych amunicją konwencjonalną;
- (b) Akceleratorów cząstek, emitujących wiązkę cząstek naładowanych lub neutralnych o niszczącej mocy;

(c) Nadajników radiowych o dużej mocy impulsów lub dużej średniej mocy wiązki fali radiowych wytwarzających pole o natężeniu wystarczającym do unieszkodliwienia obwodów elektrycznych odległego celu.

Uwaga 2: Pozycja ML19 obejmuje następujące wyroby w przypadku, gdy zostały one specjalnie zaprojektowane dla wykorzystania w systemach broni wiązkowej:

- (a) Urządzenia do wytwarzania mocy pierwotnej, przechowywania energii, przełączania, przetwarzania mocy lub przechowywania i dystrybucji paliwa;
- (b) Systemy wykrywania lub śledzenia celu;
- (c) Systemy oceniające stopień uszkodzenia celu, jego zniszczenia lub porzucenia przez niego wykonywanej misji;
- (d) Urządzenia do kierowania wiązką, propagacją lub celowaniem;
- (e) Sprzęt do szybkiego odwracania wiązki dla szybkich operacji przy większej liczbie celów;
- (f) Adaptacyjne koniugatory optyki i fazy;
- (g) Instalacje doprowadzania prądu dla wiązek ujemnych jonów wodorowych;
- (h) Komponenty akceleratorów wykorzystywanych w „zastosowaniach kosmicznych”;
- (i) Aparatura do skupiania wiązki ujemnych jonów;
- (j) Sprzęt do regulacji i odwracania wiązki jonowej wysokiej mocy;
- (k) Folie do neutralizacji wiązek ujemnych izotopów wodoru wykorzystywanych w „zastosowaniach kosmicznych”.

ML 20. Sprzęt kriogeniczny lub „nadprzewodzący” oraz specjalnie zaprojektowane do niego komponenty i akcesoria, takie jak:

- (a) Sprzęt specjalnie zaprojektowany lub skonfigurowany do zainstalowania na pojazdach do wojskowych zastosowań lądowych, lotniczych, morskich czy kosmicznych, zdolny do działania w czasie ruchu pojazdu i wytwarzający lub utrzymujący temperatury poniżej 103 K (-170 °C).

Uwaga: Podpunkt ML20(a) obejmuje ruchome systemy zawierające lub wykorzystujące akcesoria lub elementy wyprodukowane z materiałów niemetalicznych lub dielektrycznych, takich jak tworzywa sztuczne czy materiały impregnowane żywicami epoksydowymi;

- (b) Elektryczne urządzenia „nadprzewodzące” (maszyny wirnikowe i transformatory) specjalnie zaprojektowane lub skonfigurowane do zainstalowania na pojazdach do wojskowych zastosowań lądowych, lotniczych,

morskich czy kosmicznych, zdolne do działania w ruchu.

Uwaga: Podpunkt ML20(b) nie obejmuje kontrolą hybrydowych, jednobiegunowych prądnic prądu stałego, posiadających normalne, jednobiegunowe armatury metalowe, które wirują w polu magnetycznym wytwarzanym przez uzwojenie nadprzewodzące, pod warunkiem że uzwojenie takie jest jedynym nadprzewodzącym elementem prądnicy.

ML 21. „Oprogramowanie”, takie jak:

- (a) „Oprogramowanie” specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane dla „rozwoju”, „produkcji” lub „użytkowania” sprzętu lub materiałów objętych kontrolą przez niniejszą Listę;
- (b) „Oprogramowanie” specjalne, takie jak:
 - 1. „Oprogramowanie” specjalnie zaprojektowane dla:
 - (a) Modelowania, symulacji lub oceny wojskowych systemów uzbrojenia;
 - (b) „Rozwoju”, monitorowania, obsługi i modernizacji „oprogramowania” wykorzystywanego w wojskowych systemach uzbrojenia;
 - (c) Modelowania lub symulacji scenariuszy operacji wojskowych, nieobjętych kontrolą przez pozycję ML14;
 - (d) Zastosowań w dziedzinie dowodzenia, łączności, kierowania i rozpoznania (C³I) lub dowodzenia, łączności, kierowania, informatyki i rozpoznania (C⁴I);
 - 2. „Oprogramowanie” dla określania efektów działania broni konwencjonalnej, jądrowej, chemicznej lub biologicznej;
 - 3. „Oprogramowanie” nieobjęte kontrolą przez podpunkty ML21(a), (b)1. lub (b)2., specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane w celu umożliwienia sprzętowi, nieobjętemu kontrolą przez niniejszą Listę, wypełniania analogicznych funkcji sprzętu wojskowego objętego kontrolą, który został wyszczególniony w pozycjach ML5, ML7(f), ML9(c), ML9(e), ML10(e), ML11, ML14, ML15, ML17(i) lub ML18.

ML 22. „Technologia”, taka jak:

- (a) „Technologia”, stosownie do Uwagi ogólnej do technologii, przytoczonej na początku niniejszej Listy — służąca do „rozwoju”, „produkcji” lub „użytkowania” wyrobów objętych kontrolą przez niniejszą Listę, inna niż „technologia” objęta kontrolą przez pozycję ML7;

- (b) „Technologia”, charakterystyczna do projektowania, montażu komponentów, użytkowania, obsłużenia i naprawy kompletnych instalacji produkcyjnych do wytwarzania wyrobów objętych niniejszą Listą, nawet wtedy, gdy elementy takich instalacji produkcyjnych nie są objęte kontrolą.

Uwaga 1:

- (a) Termin „wyroby odnoszące się do niniejszej Listy” obejmuje:
 - 1. Wyroby nieobjęte kontrolą w przypadku, gdy ich stężenia są mniejsze od określonych:
 - (a) Hydrazyna (patrz podpunkt ML8(c)4);
 - (b) „Materiały wybuchowe” (patrz pozycja ML8);
 - 2. Wyroby nieobjęte kontrolą w przypadku, gdy ich parametry graniczne są mniejsze od określonych (tj. materiały „nadprzewodzące” nieobjęte kontrolą przez pozycję 1C005 w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania, „nadprzewodzące” elektromagnesy nieobjęte kontrolą przez pozycję 3A001(e)3. w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania oraz „nadprzewodzący” sprzęt elektryczny wyłączony spod kontroli w ramach podpunktu ML20(b));
 - 3. Paliwa metaliczne oraz utleniacze osadzone w postaci uwarstwionej z fazy par (patrz podpunkt ML8(c)5.);
- (b) Termin „wyroby odnoszące się do niniejszej Listy” nie obejmuje:
 - 1. Pistoletów sygnałowych (patrz podpunkt ML2(b));
 - 2. Substancji wykluczonych spod kontroli przez Uwagę 3 do pozycji ML7;
 - 3. Osobistych dozymetrów do monitorowania promieniowania (patrz podpunkt ML7(f)) oraz masek ochronnych, zabezpieczających przed niektórymi zagrożeniami przemysłowymi (patrz także Europejska Lista Towarów Podwójnego Zastosowania);
 - 4. Difluoroaminy oraz sproszkowanego azotanu potasu (patrz Uwaga 6 do pozycji ML8);
 - 5. Silników lotniczych wyłączonych spod kontroli przez pozycję ML10;
 - 6. Konwencjonalnych hełmów stalowych niewyposażonych w jakiegokolwiek akcesoria pomocnicze ani niemodyfikowanych czy projektowanych do współpracy z takimi akcesoriami (patrz Uwaga 2 do pozycji ML13);
 - 7. Sprzętu wyposażonego w urządzenia przemysłowe, które nie są objęte kontro-

lą, takie jak urządzenia do powlekania niewyszczególnione gdzie indziej oraz sprzęt do wykonywania odlewów z tworzyw sztucznych;

8. Muszkietów, strzelb i karabinów wyprodukowanych przed 1938 r., replik muszkietów, strzelb i karabinów wyprodukowanych przed 1890 r., rewolwerów, pistoletów i karabinów maszynowych wyprodukowanych przed 1890 r. i ich replik;

Uwaga 2: Uwaga 1(b)8 w pozycji ML22 nie zwalnia z kontroli eksportowej „technologii” dla niezabytkowej broni małokalibrowej, nawet jeżeli jest ona wykorzystywana do produkcji replik zabytkowej broni małokalibrowej.

Uwaga 3: Pozycja ML22 nie obejmuje kontrolą „technologii”, wykorzystywanej dla celów cywilnych, takich jak rolne, farmaceutyczne, medyczne, weterynaryjne, środowiskowe, gospodarki odpadami lub przemysłu spożywczego.

Uwaga: Patrz Uwaga 2 do pozycji ML7.

ML 23. Następujące towary paramilitarne i związane z bezpieczeństwem:

Towary zbliżone do sektora wojska/bezpieczeństwa (oprócz wyszczególnionych w pozycjach ML1 do ML22)

- 23.1. Broń palna gładkolufowa: broń palna gładkolufowa o działaniu półautomatycznym lub na zasadzie pompy oraz specjalnie zaprojektowane elementy i akcesoria do niej.

Uwaga 1: Podpunkt ML23.1 nie obejmuje broni zdolnej do oddania najwyżej trzech strzałów przed powtórny załadunkiem.

Uwaga 2: Podpunkt ML23.1 nie obejmuje broni myśliwskiej i sportowej, jak określono w narodowych przepisach prawnych.

- 23.2. Pojazdy lądowe: pojazdy z napędem na wszystkie koła, zdolne do poruszania się po bezdrożach, które zostały wyprodukowane z lub wyposażone w materiały metaliczne lub niemetaliczne dające ochronę balistyczną.

Uwaga 1: W rozumieniu podpunktu ML23.2 ochrona balistyczna obejmuje ochronę wyszczególnioną w normie 0101.03 (z kwietnia 1987 r.) typu III-IV Narodowego Instytutu Sprawiedliwości (NIJ).

Uwaga 2: Podpunkt ML23.2 nie obejmuje pojazdów do przewozu kosztowności i pieniędzy.

- 23.3. Symulatory: symulatory specjalnie zaprojektowane lub przedstawione przez wytwórcę jako nadające się do szkolenia w wykorzystywaniu dowolnego uzbrojenia lub broni palnej odpowiadającej warunkom Wspólnej Listy i specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane elementy i akcesoria do nich.

- 23.4. Inny sprzęt:

23.4.1. Promy, tratwy, nieujęte w pozycji ML9 i komponenty do nich, specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do zastosowań wojskowych.

23.4.2. Odkuwki, odlewy, półprodukty specjalnie zaprojektowane do broni wyszczególnionej w pozycjach ML1 do ML23.

23.4.3. Amunicja i naboje, włącznie z pociskami, i specjalnie zaprojektowane komponenty do nich, dla „towarów” wyszczególnionych w pozycjach ML1 do ML23.

Uwaga 1: Podpunkt ML23.1 nie obejmuje amunicji i nabojów, włącznie z pociskami, przeznaczonych do broni myśliwskiej i sportowej, jak określono w narodowych przepisach prawnych.

WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW

W nawiasach, przy zdefiniowanych skrótach, umieszczono odsyłacze (numery kategorii) wskazujące, gdzie używa się danych skrótów.

BST = Bojowy Środek Trujący (ML7);

C³I = *ang.* **Command, Control, Communications and Intelligence** — dowodzenie, kierowanie, łączność i rozpoznanie (ML 21);

C⁴I = *ang.* **Command, Control, Communications, Computer and Intelligence** — dowodzenie, kierowanie, łączność, informatyka i rozpoznanie (ML 21);

CAS = *U.S. Chemical Abstracts Service* — Chemiczna Służba Informacyjna (Uwaga ogólna do substancji chemicznych, ML7, ML8);

DEW = *ang.* **Directed Energy Weapon** — broń wiązkowa (ML19);

EMCDB = *ang.* **Elastomer Modified Cast Double Base** — zmodyfikowane elastomerami materiały dwuskładnikowe (ML8);

EMP = *ang.* **Electro Magnetic Pulse** — impuls elektromagnetyczny (ML17);

ML	= <i>ang. Military List</i> — lista wojskowa, <i>tutaj: Lista sprzętu wojskowego</i> ;	RF	= <i>ang. Radio Frequency</i> — częstotliwość radiowa (ML19);
N.B.	= <i>fac. Nota Bene</i> — zauważ dobrze, w dodatku, nawiasem mówiąc, <i>tutaj: uwaga dodatkowa</i> (ML6, ML7, ML9, ML13);	RPVs	= <i>ang. Remotely Piloted Air Vehicles</i> — zdalnie sterowane statki powietrzne (ML10);
NIJ	= <i>U.S. National Institute of Justice</i> — Narodowy Instytut Sprawiedliwości (ML6);	ONZ	= Organizacja Narodów Zjednoczonych (ML8).

DEFINICJE TERMINÓW UŻYWANYCH W WYKAZACH

W nawiasach, przy pojęciach zdefiniowanych, umieszczono odsyłacze (numery kategorii) wskazujące, gdzie używa się danych pojęć.

„Biblioteka” (ML17)

(Parametryczna techniczna baza danych) zbiór informacji technicznych o charakterze wojskowym, którego wykorzystanie może poprawić wyniki osiągnięte przez wojskowe systemy lub sprzęt.

„Biokatalizatory” (ML7)

Enzymy lub inne związki biologiczne, które przyłączają się do chemicznych środków bojowych i przyspieszają ich degradację.

„Biopolimery” (ML7)

Biologiczne makrocząsteczki według następującego wykazu:

- enzymy (biokatalizatory dla specyficznych reakcji chemicznych i biochemicznych);
- przeciwciała monoklonalne (białka przyłączające się do jednej strony antygeny i produkowane przez jeden klon komórek), poliklonalne (mieszanki białek przyłączających się do specyficznego antygeny, produkowanych przez więcej niż jeden klon komórek) i antyidiotypowe (przeciwciała, które przyłączają się do specyficznego antygeny, łącząc inne przeciwciała ze sobą);
- specjalnie zaprojektowane i przetworzone receptory (biologiczne struktury makromolekularne zdolne do łączenia ligandów i przez to wpływania na funkcje fizjologiczne).

„Cywilne statki powietrzne” (ML10)

Wyłącznie „statki powietrzne” mające świadectwa zdolności do lotu opublikowane i wydane przez zarządy lotnictwa cywilnego, zezwalające na ich używanie do celów cywilnych na liniach wewnętrznych i zewnętrznych lub zezwalające na ich stosowanie do celów cywilnych, prywatnych lub związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

„Gazy tżawiące” (ML7)

Gazy o tymczasowym działaniu drażniącym lub obojętnym, które jednak znikają kilka minut po usunięciu przyczyny.

„Laser” (ML19)

Zespół elementów, stanowiących źródło monochromatycznych fal elektromagnetycznych w zakresie optycznym, wytwarzający wiązkę światła spójnego, wzmoczoną za pomocą stymulowanej emisji promieniowania.

„Manipulatory” (ML17)

Manipulatory obejmują uchwyty, aktywne jednostki oprzyrządowania (urządzenia do przyłożenia mocy napędowej, energii procesowej lub czujnika do przedmiotu obrabianego) lub wszelkie inne oprzyrządowanie zamontowane na podstawowej (bazowej) płycie kończącej ramię manipulacyjne robota.

„Materiały miotające” (ML8)

Mieszanina wybuchowa, której podstawową formę przemiany stanowi spalanie wybuchowe nieprzechodzące w detonację. Stosuje się je do nadawania początkowej prędkości pociskom, wprowadzania rakiet w ruch lub pomocniczych.

„Materiały pirotechniczne” (ML4, ML8)

Mieszanki stałych lub ciekłych paliw i utleniaczy, które po zapaleniu wywołują egzotermiczną reakcję chemiczną o kontrolowanej prędkości, której celem jest zapewnienie odpowiednich opóźnień w czasie oraz powstawania odpowiednich ilości ciepła, hałasu, dymu, światła widzialnego i podczerwonego. Pirofory stanowią podgrupę środków pirotechnicznych, niezawierających utleniaczy, ale zapalających się samoistnie na skutek zetknięcia z powietrzem.

„Materiały włókniste lub włókienkowe” (ML13)

Termin „włóknisty i włókienkowy” obejmuje następujące pojęcia:

- włókna elementarne (najmniejszy inkrement włókna, zazwyczaj mający średnicę kilku mikrometrów) o strukturze ciągłej;
- przędzę — wiązkę włókien elementarnych (skrętka) — zazwyczaj ponad 200 szt. uporządkowanych w przybliżeniu równolegle oraz rowing o strukturze ciągłej — wiązka zazwyczaj 12-120 szt. w przybliżeniu równoległych skrętek;
- taśmy — materiał zbudowany z przeplatanych lub jednakowo ukierunkowanych włókien elementarnych

nych, skrętek, rowingów, lub przędz itp., zazwyczaj impregnowany żywicą, tkaniny, maty i oploty o strukturze bezładnej;

- włókna pocięte na drobne kawałki, włókna pocięte na dłuższe odcinki oraz spójne maty z włókien;
- wiskery monokrystaliczne lub polikrystaliczne, o dowolnej długości;
- pulpę z poliamidu aromatycznego.

„Materiały wysokoenergetyczne” (ML8)

Związki chemiczne lub mieszaniny, które pod wpływem bodźców zewnętrznych są zdolne do wytwarzania dużych ilości energii w postaci ciepła i produktów gazowych.

„Nadprzewodniki” (ML20)

Materiały: metale, stopy lub związki, które mogą całkowicie stracić swoją oporność, które mogą uzyskać nieskończoną przewodność elektryczną i przewodzić prąd elektryczny o bardzo wysokich natężeniach bez wytwarzania ciepła Joule’a.

„Nadprzewodzący” stan materiału jest indywidualnie scharakteryzowany temperaturą krytyczną, krytycznym polem magnetycznym, będącym funkcją temperatury, oraz krytyczną gęstością prądu, która jest funkcją zarówno pola magnetycznego, jak i temperatury.

„Oprogramowanie” (ML21)

Zbiór jednego lub więcej programów lub mikroprogramów, wyrażony w dowolny zrozumiały sposób. Mikroprogram oznacza sekwencję elementarnych instrukcji, przechowywanych w specjalnej pamięci, realizowanych po wprowadzeniu do rejestru instrukcji specjalnej dla niej instrukcji odwołania.

„Podstawowe badania naukowe” (Uwaga ogólna do technologii)

Prace doświadczalne lub teoretyczne prowadzone głównie w celu uzyskania nowej wiedzy o podstawach danego zjawiska lub obserwowalnych jego efektach, nienakierowane bezpośrednio na konkretne cele lub zadania praktyczne.

„Prekursory” (ML8)

Specjalistyczne związki chemiczne stosowane do produkcji wojskowych środków toksycznych lub wybuchowych.

„Produkcja” (Uwaga ogólna do technologii, ML 7, ML18, ML20, ML22)

Wszystkie etapy związane z produkcją, takie jak: technologia mechaniczna, wytwarzanie, scalanie, montaż (składanie), kontrola, testowanie, zapewnienie jakości.

„Przystosowany do użycia w działaniach wojennych” (ML7)

Dowolna modyfikacja lub dobór (np. zmieniona czystość, dopuszczalny okres magazynowania, agre-

sywność, charakterystyki propagacji lub odporność na promieniowanie nadfioletowe) przeznaczone do wzmocnienia efektów wywoływania strat w ludności lub zwierzętach, unieszkodliwiania sprzętu lub powodujących straty w uprawach rolnych lub środowisku.

„Reaktor jądrowy” (ML17)

Obiekt, w którym zachodzi kontrolowana, samopodtrzymująca się łańcuchowa reakcja rozszczepienia jąder pierwiastków ciężkich, wykorzystywany jako źródło energii (elektrownie, silniki), promieniowania neutronowego (głównie do otrzymywania sztucznych izotopów promieniotwórczych) oraz do otrzymywania materiałów rozszczepialnych.

„Robot” (ML17)

Manipulator wykonujący ruchy w sposób ciągły albo poruszający się od punktu do punktu; może korzystać z „czujników” i ma wszystkie następujące cechy charakterystyczne:

- jest wielofunkcyjny;
- ma możliwość ustawiania w odpowiednim położeniu lub orientowania przestrzennego materiałów, części, narzędzi lub urządzeń specjalnych poprzez wykonywanie różnych ruchów w przestrzeni trójwymiarowej;
- jest wyposażony w trzy lub większą liczbę mechanizmów wspomagających, pracujących w obwodzie zamkniętym lub otwartym, które mogą być poruszone silnikami krokowymi; oraz
- ma możliwość programowania dostępnego dla użytkownika poprzez uczenie/odgrywanie lub za pomocą komputera elektronicznego, który może być programowanym sterownikiem logicznym, tj. bez ingerencji mechanicznej.

Niniejsza definicja nie obejmuje następujących urządzeń:

1. Mechanizmów poruszanych wyłącznie ręcznie albo zdalnie przez operatora;
2. Manipulatorów o ustalonej sekwencji ruchów, będących urządzeniami zautomatyzowanymi, realizującymi zaprogramowane mechanicznie, z góry ustalone ruchy. Program jest ograniczony mechanicznie za pomocą ustalonych ograniczników, np. sworzni lub krzywek. Kolejność ruchów oraz wybór drogi albo kątów nie są zmienne ani zmienialne za pomocą środków mechanicznych, elektronicznych lub elektrycznych.
3. Manipulatorów o zmiennej sekwencji ruchów, będących urządzeniami zautomatyzowanymi, realizującymi zaprogramowane mechanicznie, z góry ustalone ruchy. Program jest ograniczony mechanicznie za pomocą ustalonych ograniczników, np. sworzni lub krzywek. Kolejność ruchów oraz wybór drogi albo kątów są zmienne w ramach ustalonego schematu programowego. Zmian lub modyfikacji schematu programowego (np. zmiany kołków lub wy-

miany krzywek) w jednej lub kilku osiach współrzędnych dokonuje się wyłącznie na drodze działań mechanicznych.

4. Manipulatorów bez sterowania ze sprzężeniem zwrotnym, o zmiennej sekwencji ruchów, będących urządzeniami zautomatyzowanymi, realizującymi zaprogramowane mechanicznie ruchy. Program jest zmienny, ale sekwencja jest realizowana wyłącznie za pomocą sygnału binarnego z elektrycznych urządzeń binarnych o ustalonym mechanicznie położeniu lub regulowanych ograniczników.
5. Żurawi do stertowania, definiowanych jako manipulatory działające w kartezjańskim układzie współrzędnych, produkowanych jako integralne części pionowych zespołów do silosów, i służących do sięgania po zawartość tych silosów w celu składowania lub wyjmowania.

„Rozwój” (Uwaga ogólna do technologii, ML7, ML20, ML22)

Odnosi się do wszystkich etapów poprzedzających produkcję seryjną, takich jak: projektowanie, badania projektowe, analiza konstrukcyjna, koncepcja projektowania, montaż i testowanie prototypów, plany produkcji pilotowej, dane projektowe, proces przetwarzania danych projektowych w produkt, projektowanie konfiguracji, projektowanie montażu całościowego, rozplanowanie.

„Specjalistyczny sprzęt dla szkolenia wojskowego” (ML14)

Urządzenia przeznaczone do pozorowania warunków środowiskowych oraz zachowania się żołnierza i sprzętu wojskowego, w celu nabycia przez żołnierzy pożądanych umiejętności i nawyków, wykorzystywanych podczas działań na polu walki.

„Statki powietrzne” (ML10)

Urządzenia zdolne do unoszenia się w atmosferze wskutek oddziaływania powietrza (np. siły nośnej).

„Środki chemiczne do rozpraszania tłumy” (ML7)

Substancje powodujące tymczasowy psychiczny efekt podrażnienia lub unieszkodliwienia, znikający w ciągu kilku minut od usunięcia przyczyny. Nie są związane z poważnym ryzykiem trwałego uszkodzenia ciała, a leczenie wymagane jest rzadko.

„Środki wybuchowe” (ML8, ML18)

Stałe, ciekłe lub gazowe substancje lub mieszaniny substancji, które, w razie zastosowania jako ładunki pierwotne, dodatkowe czy główne w głowicach bojowych, niszczących czy innych urządzeniach wojskowych, są niezbędne dla zrealizowania detonacji.

„Technologia” (Uwaga ogólna do technologii, ML7, ML22)

Specyficzny rodzaj informacji, niezbędny do „rozwoju”, „produkcji” lub „użytkowania” danego wyrobu. Informacja ta ma postać:

- „danych technologicznych”, którymi mogą być odbitki, plany, wykresy, modele, wzory, tabele, projekty techniczne i opisy, podręczniki i instrukcje w formie pisemnej lub zarejestrowanej na innych nośnikach lub urządzeniach, takich jak dyski, taśmy, pamięci wyłącznie do odczytu;
- „pomocy technicznej”, może przybierać takie formy, jak: przekazanie instrukcji, umiejętności, szkolenie, przekazanie wiedzy na temat eksploatacji oraz usługi konsultacyjne i może obejmować transfer danych technologicznych.

„Użytkowanie” (Uwaga ogólna do technologii, ML7, ML20, ML22)

Praca, instalowanie (włącznie z montażem na miejscu), konserwacja (kontrola), naprawa, remonty i odnawianie.

„Wektory ekspresji” (ML7)

Nośniki (np. plazmidy lub wirusy) stosowane do wprowadzania materiału genetycznego do komórek-gospodarzy.

„Własność publiczna” (Uwaga ogólna do technologii)

W odniesieniu do niniejszego dokumentu oznacza „technologię” lub „oprogramowanie” dostępne bez żadnych ograniczeń, co do ich dalszego rozpowszechniania.

„Wymagany” (Uwaga ogólna do technologii)

W odniesieniu do „technologii” lub „oprogramowania” dotyczy tylko tej części „technologii” lub „oprogramowania”, która jest szczególnie odpowiedzialna za osiągnięcie lub przekroczenie wartości parametrów, właściwości lub funkcji objętych kontrolą. Taka „wymagana” „technologia” lub „oprogramowanie” może dotyczyć różnych produktów.

„Wzmacniacze obrazu pierwszej generacji” (ML15)

Lampy elektrostatyczne stosujące na wejściu i wyjściu płyty światłowodowe lub szklane, wieloalkaliczne fotokatody (S-20 lub S-25), termin nie obejmuje mikrokanalowych wzmacniaczy płytowych.

„Zastosowania kosmiczne” (ML19)

W odniesieniu do wyrobów oznacza możliwość użycia poza atmosferą Ziemi, zarówno w celach wojskowych, jak i poznawczych.

„Zmodyfikowany” (ML17)

Jakiegokolwiek strukturalne, elektryczne, mechaniczne lub inne zmiany zapewniające wyrobom cywilnym, posiadającym możliwości przystosowawcze, stanie się równoważnymi do wyrobów specjalnie zaprojektowanych dla celów wojskowych.

LISTA IMPORTOWA
określająca uzbrojenie importowane

UWAGA OGÓLNA DO TECHNOLOGII

Import „technologii”, która jest „wymagana” dla „rozwoju”, „produkcji” lub „użytkowania” towarów objętych kontrolą przez niniejszą Listę, podlega kontroli stosownie do postanowień zawartych w odpowiednich pozycjach niniejszej Listy. „Technologia” ta pozostaje pod taką samą kontrolą nawet wtedy, gdy może być stosowana do towarów taką kontrolą nieobjętych.

Kontrolą importu nie obejmuje się „technologii”, stanowiących niezbędne minimum do instalacji, działania, utrzymania (sprawdzania) oraz naprawy towarów nieobjętych kontrolą lub takich, które uzyskały odrębnie zgodę na import.

Kontrolą importu nie obejmuje się „technologii” stanowiących „własność publiczną”, wykorzystywanych do „podstawowych badań naukowych” oraz przedstawiających minimum informacji koniecznej przy zgłaszaniu wniosków patentowych.

UWAGA OGÓLNA DO SUBSTANCJI CHEMICZNYCH

Substancje chemiczne są wymienione za pomocą nazwy oraz numeru CAS. Substancje chemiczne o takiej samej formule strukturalnej (w tym hydraty) podlegają kontroli bez względu na nazwę lub numer CAS. Numery CAS są zamieszczone w celu ułatwienia identyfikacji, czy dana substancja chemiczna lub mieszanina podlega kontroli, bez względu na przyjętą nomenklaturę. Numery CAS nie mogą być jednak użyte jako niepowtarzające się identyfikatory, ponieważ niektóre postacie substancji chemicznych wymienionych w niniejszej Liście, a także ich mieszaniny, są oznaczone lub mogą być oznaczone odmiennymi numerami CAS.

ML 1. Broń gładkolufowa o kalibrze mniejszym niż 20 mm, inne uzbrojenie i broń automatyczna o kalibrze 12,7 mm (0,50 cala) lub mniejszym oraz wyposażenie i specjalnie zaprojektowane do nich komponenty.

Żadne

ML 2. Broń gładkolufowa o kalibrze 20 mm lub większym, inna broń i uzbrojenie o kalibrze większym od 12,7 mm (0,50 cala), miotacze oraz wyposażenie i specjalnie zaprojektowane do nich komponenty.

Żadne

ML 3. Amunicja i zapalniki oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty.

Żadne

ML 4. Bomby, torpedy, rakiety, pociski, inne urządzenia i ładunki wybuchowe oraz związane z nimi wyposażenie i akcesoria, specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych, oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty.

Żadne

ML 5. Sprzęt kierowania ogniem oraz związany z nim sprzęt ostrzegania i alarmowania, a także powiązane z nimi systemy oraz sprzęt testowania, strojenia i przeciwdziałania, specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych, a także specjalnie zaprojektowane do nich komponenty i wyposażenie.

Żadne

ML 6. Pojazdy naziemne i ich komponenty.

Żadne

ML 7. Chemiczne lub biologiczne środki trujące, „gazy łzawiące”, materiały radioaktywne, oraz związany z nimi sprzęt, komponenty, materiały i „technologie”, takie jak:

(a) Środki biologiczne i materiały radioaktywne „przystosowane do użycia podczas działań wojennych” w celu przysporzenia strat wśród ludzi i zwierząt, niszczenia sprzętu, plonów lub środowiska naturalnego oraz bojowe środki trujące (BST);

Uwaga: Podpunkt ML7(a) obejmuje:

1. Bojowe środki paralityczno-drgawkowe:

(a) *O-alkilo (równe lub mniejsze niż C₁₀, włącznie z cykloalkilem) alkilo (metylo-, etylo-, n propylo- lub izopropylo-) fluorofosfoniany, takie jak:*

— *Sarin (GB): O-izopropylometylofluorofosfonian (CAS 107-44-8); oraz*

— *Soman (GD): O-pinakolinometylofluorofosfonian (CAS 96-64-0);*

(b) *O-alkilo (równe lub mniejsze niż C₁₀, włącznie z cykloalkilem) N,N-dialkilo (metylo-, etylo-, n propylo- lub izopropylo-) amidocyjanofosforany, takie jak:*

Tabun (GA) O-etylo(N,N-dimetylo)amidocyjanofosforan (CAS 77-81-6);

(c) *O-alkilo (H lub równe lub mniejsze niż C₁₀, włącznie z cykloalkilem), S-2-dialkilo (metylo-, etylo-, n propylo- lub izopropylo-)aminoetylo alkilo (metylo-, etylo-, n propylo- lub izopropylo-) tiofosfoniany oraz odpowiadające im alkilowane lub protonowane sole, takie jak:*

VX: O-etylo S-(2-diizopropyloamino-etylo) metylotiofosfonian (CAS 50782-69-9);

2. Bojowe środki parzące:

(a) *lperyty siarkowe, takie jak:*

Sulfid 2-chloroetylochlorometylowy (CAS 2625-76-5);

Sulfid bis (2-chloroetylowy) (CAS 505-60-2);

Bis (2-chloroetylotio)metan (CAS 63869-13-6);

1,2-bis (2-chloroetylotio)etan (CAS 3563-36-8);

1,3-bis (2-chloroetylotio)-n-propan (CAS 63905-10-2);

1,4-bis (2-chloroetylotio)-n-butan (CAS 142868-93-7);

1,5-bis (2-chloroetylotio)-n-pentan (CAS 142868-94-8);

Eter bis (2-chloroetylotiometylowy) (CAS 63918-90-1);

Eter bis (2-chloroetylotio-etylowy) (iperyt tlenowy) (CAS 63918-89-8);

(b) Luizyty, takie jak:

(2-chlorowinylo)dichloroarsyna (CAS 541-25-3);

Tris (2-chlorowinylo)arsyna (CAS 40334-70-1);

Bis (2-chlorowinylo)chloroarsyna (CAS 40334-69-8);

(c) Iperyty azotowe, takie jak:

HN1: bis (2-chloroetylo)etyloamina (CAS 538-07-8);

HN2: bis (2-chloroetylo)metyloamina (CAS 51-75-2);

HN3: bis (2-chloroetylo)amina (CAS 555-77-1);

3. Bojowe środki obezwładniające, takie jak:

3-chinuklidylo benzytan (BZ) (CAS 6581-06-2);

4. Defolianty, takie jak:

2-chloro-4-fluorofenoksyoctan butylu (LNF); kwas 2,4,5-trichlorofenoksyoctowy, zmieszany z kwasem 2,4-dichlorofenoksyoctowym (oranż).

(b) Dwuskładnikowe oraz kluczowe prekursory BST, takie jak:

1. Difluorki alkilo- (metylo-, etylo-, n-propylo- lub izopropylo-) fosfonowe, takie jak:
DF: difluorek metylofosfonowy (CAS 676-99-3);

2. O-alkilo (H lub równe lub mniejsze niż C₁₀, włącznie z cykloalkilem) O-2-dialkilo (metylo-, etylo-, n-propylo- lub izopropylo-)aminoetylo alkilo (metylo-, etylo-, n-propylo- lub izopropylo-) fosfiniany i odpowiadające im alkilowane lub protonowane sole, takie jak:

QL: O-etylo-2-di-izopropyloaminoetylu metylofosfinian (CAS 57856-11-8);

3. Chlorosarin: O-izopropylo metylochlofosfonian (CAS 1445-76-7);

4. Chlorosoman: O-pinakolino metylochlofosfonian (CAS 7040-57-5);

(c) „Gazy łzawiące” oraz „środki rozpraszania tłumu”, włączając w to:

1. Cyjanek bromobenzylu (CA) (CAS 5798-79-8);

2. O-chlorobenzylidenomalonanitryl (O-chlorobenzalmalononitryl) (CS) (CAS 2698-41-1);

3. Chlorek fenylacylu (ω-chloroacetofenon) (CN) (CAS 532-27-4);

4. Dibenzo-(b,f)-1,4-oksazepina (CR) (CAS 257-07-8);

Uwaga: Podpunkt ML7(c) nie obejmuje kontrolą gazów łzawiących lub środków rozpraszania tłumu, pakowanych indywidualnie, przeznaczonych do samoobrony.

(d) Sprzęt, specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany dla użytku wojskowego, służący do rozprzestrzeniania jakiegokolwiek z niżej wymienionych materiałów oraz specjalnie zaprojektowane do niego komponenty, z tego:

1. Materiały lub środki objęte kontrolą przez podpunkt ML7(a) lub (c); lub

2. Chemiczne środki bojowe, wytworzone na bazie prekursorów, objętych kontrolą przez podpunkt ML7(b);

(e) Sprzęt ochronny i odkażający oraz specjalnie opracowane do niego komponenty i mieszaniny chemiczne, takie jak:

1. Sprzęt ochronny przed materiałami objętymi kontrolą przez podpunkty ML7(a) lub (c), specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany dla użytku wojskowego oraz komponenty specjalnie do niego zaprojektowane;

2. Sprzęt odkażania obiektów skażonych środkami objętymi kontrolą przez podpunkt ML7(a), specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany dla użytku wojskowego oraz komponenty specjalnie do niego zaprojektowane;

3. Mieszaniny chemiczne specjalnie rozwinięte/opracowane dla odkażania obiektów skażonych środkami objętymi kontrolą przez podpunkt ML7(a);

Uwaga: Podpunkt ML7(e)1. obejmuje:

(a) *Zespoły uzdatniania powietrza, specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do pracy w warunkach występowania skażeń jądrowych, biologicznych lub chemicznych;*

(b) *Odzież ochronną.*

Uwaga: Dla cywilnych masek przeciwgazowych, wyposażenia ochronnego i odkażającego patrz także pozycja 1A004 w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania.

- (f) Sprzęt specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany dla użytku wojskowego, służący do wykrywania lub identyfikacji materiałów objętych kontrolą przez podpunkt ML7(a) lub (c) oraz specjalnie zaprojektowane do niego komponenty,

Uwaga: Podpunkt ML7(f) nie obejmuje kontrolą osobistych dozymetrów promieniowania jonizującego.

N.B. Patrz także pozycja 1A004 w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania.

- (g) „Biopolimery” specjalnie zaprojektowane lub przetworzone w celu wykrywania lub identyfikacji BST objętych kontrolą przez podpunkt ML7(a) oraz kultury specyficznych komórek wykorzystywanych do ich produkcji;

- (h) „Biokatalizatory” wykorzystywane do odkażania lub rozkładu BST oraz ich systemy biologiczne, takie jak:

1. „Biokatalizatory” specjalnie zaprojektowane do odkażania lub rozkładu BST objętych kontrolą przez podpunkt ML7(a), wynikające z ukierunkowanej selekcji laboratoryjnej lub manipulacji genetycznej systemów biologicznych;

2. Systemy biologiczne, takie jak: „wektory ekspresji”, wirusy lub kultury komórkowe zawierające informację genetyczną specyficzną dla produkcji „biokatalizatorów” objętych kontrolą przez podpunkt ML7(h)1.;

- (i) „Technologia”, taka jak:

1. „Technologia” oraz sprzęt i komponenty z nią związane, wykorzystywana do „rozwoju”, „produkcji” lub „użytkowania” środków toksykologicznych objętych kontrolą przez podpunkty od ML7(a) do ML7(f);

2. „Technologia” wykorzystywana do „rozwoju”, „produkcji” lub „użytkowania” „biopolimerów” lub kultur specyficznych komórek objętych kontrolą przez podpunkt ML7(g);

3. „Technologia” w szczególności dotycząca wprowadzania „biokatalizatorów”, objętych kontrolą przez podpunkt ML7(h)1., do wojskowych substancji nośnych lub materiałów.

Uwaga 1: Podpunkty ML7(a) i ML7(c) nie obejmują kontrolą:

- (a) chlorocyjanu (CAS 506-77-4). Patrz pozycja 1C450(a)5. w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania;

- (b) kwasu cyjanowodorowego (CAS 74-90-8);

- (c) chloru (CAS 7782-50-5);

- (d) chlorku karbonylu (fosgeny) (CAS 75-44-5). Patrz pozycja 1C450(a)4. w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania;

- (e) difosgeny (chloromrówczanu trichlorometylu) (CAS 503-38-8);

- (f) bromooctanu etylu (CAS 105-36-2);

- (g) bromku ksylilu, orto: (CAS 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);

- (h) bromku benzylu (CAS 100-39-0);

- (i) jodku benzylu (CAS 620-05-3);

- (j) bromoacetonu (CAS 598-31-2);

- (k) bromku cyjanu (CAS 506-68-3);

- (l) bromometyloetyloketonu (CAS 816-40-0);

- (m) chloroacetonu (CAS 78-95-5);

- (n) jodooctanu etylu (CAS 623-48-3);

- (o) jodoacetonu (CAS 3019-04-3);

- (p) chloropikryny (CAS 76-06-2). Patrz pozycja 1C450(a)7. w Europejskiej Liście Towarów Podwójnego Zastosowania;

Uwaga 2: „Technologia”, kultury komórkowe i systemy biologiczne wymienione w podpunktach ML7(g), ML7(h)2. i ML7(i)3. są szczególne i nie obejmują kontrolą „technologii”, komórek lub systemów biologicznych wykorzystywanych dla celów cywilnych, takich jak rolne, farmaceutyczne, medyczne, weterynaryjne, środowiskowe, gospodarki odpadami lub przemysłu spożywczego.

ML 8. „Materiały wysokoenergetyczne” oraz substancje pokrewne.

Żadne

ML 9. Wojenne jednostki pływające, specjalny sprzęt morski i wyposażenie, oraz komponenty specjalnie zaprojektowane dla celów wojskowych.

Żadne

ML 10. „Statki powietrzne”, bezzałogowe statki latające, silniki i sprzęt „statków powietrznych”, pokrewne wyposażenie i komponenty, specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane dla celów wojskowych.

Żadne

ML 11. Sprzęt elektroniczny, nieobjęty kontrolą w innych punktach niniejszej Listy, specjalnie zaprojektowany dla celów wojskowych oraz specjalnie zaprojektowane do niego komponenty.

Żadne

ML 12. Systemy broni opartej na energii kinetycznej dużych prędkości oraz pokrewny sprzęt, oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty.

Żadne

ML 13. Sprzęt opancerzony i ochronny, konstrukcje oraz ich komponenty.

Żadne

ML 14. Sprzęt specjalistyczny do szkolenia wojskowego lub dla symulacji scenariuszy wojskowych, symulatory specjalnie zaprojektowane do treningu użytkownika jakiegokolwiek uzbrojenia wymienionego w podpunktach ML1 lub ML2 oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty i akcesoria.

Żadne

ML 15. Sprzęt do zobrazowywania lub przeciwdziałania, specjalnie zaprojektowany dla celów wojskowych, oraz specjalnie zaprojektowane do niego komponenty i akcesoria.

Żadne

ML 16. Odkuwki, odlewy i inne półfabrykaty, których wykorzystanie w produkcji objętym Listą jest możliwe do zidentyfikowania na podstawie składu materiału, geometrii czy funkcji, a które zostały specjalnie zaprojektowane dla któregośkolwiek z produktów objętych kontrolą przez pozycje od ML1 do ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 lub ML19.

Żadne

ML 17. Różnorodny sprzęt, materiały i biblioteki oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty.

Żadne

ML 18. Sprzęt do produkcji wyrobów wyszczególnionych w niniejszej Liście.

Żaden, z wyjątkiem specjalnie zaprojektowanego lub zmodyfikowanego sprzętu do pro-

dukcji wyrobów objętych kontrolą w pozycji ML7 oraz specjalnie zaprojektowanych do niego elementów.

Uwaga techniczna: Dla celów pozycji ML18, termin „produkcja” obejmuje projektowanie, badania, wytwarzanie, testowanie i kontrolę jakości.

ML 19. Systemy broni wiązkowej (DEW), sprzęt pokrewny lub przeciwdziałania, modele testowe, oraz specjalnie zaprojektowane do nich komponenty.

Żadne

ML 20. Sprzęt kriogeniczny lub „nadprzewodzący” oraz specjalnie zaprojektowane do niego komponenty i akcesoria.

Żadne

ML 21. „Oprogramowanie”.

Żadne

ML 22. „Technologia”, stosownie do Uwagi ogólnej do technologii, przytoczonej na początku niniejszej Listy - służąca do „rozwoju”, „produkcji” lub „użytkowania” wyrobów objętych kontrolą przez niniejszą Listę, inna niż „technologia” objęta kontrolą przez pozycję ML7 i ML 18.

Żadne

ML 23. Towary paramilitarne i związane z bezpieczeństwem.

Żadne

WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW

W nawiasach, przy zdefiniowanych skrótach, umieszczono odsyłacze (numery kategorii) wskazujące, gdzie używa się danych skrótów.

BST = Bojowy Środek Trujący (ML7);

C³I = *ang.* **Command, Control, Communications and Intelligence** — dowodzenie, kierowanie, łączność i rozpoznanie (ML 21);

C⁴I = *ang.* **Command, Control, Communications, Computer and Intelligence** — dowodzenie, kierowanie, łączność, informatyka i rozpoznanie (ML 21);

CAS = *U.S. Chemical Abstracts Service* — Chemiczna Służba Informacyjna (Uwaga ogólna do substancji chemicznych, ML7, ML8);

DEW = *ang.* **Directed Energy Weapon** — broń wiązkowa (ML19);

EMCDB = *ang.* **Elastomer Modified Cast Double Base** — zmodyfikowane elastomerami materiały dwuskładnikowe (ML8);

EMP = *ang.* **Electro Magnetic Pulse** — impuls elektromagnetyczny (ML17);

ML = *ang.* **Military List** — lista wojskowa, *tutaj: Lista sprzętu wojskowego;*

N.B. = *lac.* **Nota Bene** — zauważ dobrze, w dodatku, nawiasem mówiąc, *tutaj: uwaga dodatkowa* (ML6, ML7, ML9, ML13);

NIJ = *U.S. National Institute of Justice* — Narodowy Instytut Sprawiedliwości (ML6);

RF = *ang.* **Radio Frequency** — częstotliwość radiowa (ML19);

RPVs = *ang.* **Remotely Piloted Air Vehicles** — zdalnie sterowane statki powietrzne (ML10);

ONZ = **Organizacja Narodów Zjednoczonych** (ML8).

DEFINICJE TERMINÓW UŻYWANYCH W WYKAZACH

W nawiasach, przy pojęciach zdefiniowanych, umieszczono odsyłacze (numery kategorii) wskazujące, gdzie używa się danych pojęć.

„Biblioteka” (ML17)

(Parametryczna techniczna baza danych) zbiór informacji technicznych o charakterze wojskowym, którego wykorzystanie może poprawić wyniki osiągnięte przez wojskowe systemy lub sprzęt.

„Biokatalizatory” (ML7)

Enzymy lub inne związki biologiczne, które przyłączają się do chemicznych środków bojowych i przyspieszają ich degradację.

„Biopolimery” (ML7)

Biologiczne makrocząsteczki według następującego wykazu:

- enzymy (biokatalizatory dla specyficznych reakcji chemicznych i biochemicznych);
- przeciwciała monoklonalne (białka przyłączające się do jednej strony antygeny i produkowane przez jeden klon komórek), poliklonalne (mieszaniny białek przyłączających się do specyficznego antygeny, produkowanych przez więcej niż jeden klon komórek) i antyidiotypowe (przeciwciała, które przyłączają się do specyficznego antygeny, łącząc inne przeciwciała ze sobą);
- specjalnie zaprojektowane i przetworzone receptory (biologiczne struktury makromolekularne zdolne do łączenia ligandów i przez to wpływania na funkcje fizjologiczne).

„Cywilne statki powietrzne” (ML10)

Wyłącznie „statki powietrzne” mające świadectwa zdolności do lotu opublikowane i wydane przez zarządy lotnictwa cywilnego, zezwalające na ich używanie do celów cywilnych na liniach wewnętrznych i zewnętrznych lub zezwalające na ich stosowanie do celów cywilnych, prywatnych lub związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

„Gazy tżawiące” (ML7)

Gazy o tymczasowym działaniu drażniącym lub obefładniającym, które jednak znikają kilka minut po usunięciu przyczyny.

„Laser” (ML19)

Zespół elementów, stanowiących źródło monochromatycznych fal elektromagnetycznych w zakresie optycznym, wytwarzający wiązkę światła spójnego, wzmożoną za pomocą stymulowanej emisji promieniowania.

„Manipulatory” (ML17)

Manipulatory obejmują uchwyty, aktywne jednostki oprzyrządowania (urządzenia do przyłożenia mocy napędowej, energii procesowej lub czujnika do przedmiotu obrabianego) lub wszelkie inne oprzyrządowanie zamontowane na podstawowej (bazowej) płycie kończącej ramię manipulacyjne robota.

„Materiały miotające” (ML8)

Mieszanina wybuchowa, której podstawową formę przemiany stanowi spalanie wybuchowe nieprzechodzące w detonację. Stosuje się je do nadawania początkowej prędkości pociskom, wprowadzania rakiet w ruch lub pomocniczych.

„Materiały pirotechniczne” (ML4, ML8)

Mieszaniny stałych lub ciekłych paliw i utleniaczy, które po zapaleniu wywołują egzotermiczną reakcję chemiczną o kontrolowanej prędkości, której celem jest zapewnienie odpowiednich opóźnień w czasie oraz powstawania odpowiednich ilości ciepła, hałasu, dymu, światła widzialnego i podczerwonego. Pirofory stanowią podgrupę środków pirotechnicznych, niezawierających utleniaczy, ale zapalających się samoistnie na skutek zetknięcia z powietrzem.

„Materiały włókniste lub włókienkowe” (ML13)

Termin „włóknisty i włókienkowy” obejmuje następujące pojęcia:

- włókna elementarne (najmniejszy inkrement włókna, zazwyczaj mający średnicę kilku mikrometrów) o strukturze ciągłej;
- przędzę — wiązkę włókien elementarnych (skrętka) — zazwyczaj ponad 200 szt. uporządkowanych w przybliżeniu równolegle oraz rowing o strukturze ciągłej — wiązka zazwyczaj 12—120 szt. w przybliżeniu równoległych skrętek;
- taśmy — materiał zbudowany z przeplatanych lub jednakowo ukierunkowanych włókien elementarnych, skrętek, rowingów, lub przędz itp., zazwyczaj impregnowany żywicą, tkaniny, maty i oploty o strukturze bezładnej;
- włókna pocięte na drobne kawałki, włókna pocięte na dłuższe odcinki oraz spójne maty z włókien;
- wiskery monokrystaliczne lub polikrystaliczne, o dowolnej długości;
- pulpę z poliamidu aromatycznego.

„Materiały wysokoenergetyczne” (ML8)

Związki chemiczne lub mieszaniny, które pod wpływem bodźców zewnętrznych są zdolne do wytwarzania dużych ilości energii w postaci ciepła i produktów gazowych.

„Nadprzewodniki” (ML20)

Materiały: metale, stopy lub związki, które mogą całkowicie stracić swoją oporność, które mogą uzyskać nieskończoną przewodność elektryczną i przewodzić prąd elektryczny o bardzo wysokich natężeniach bez wytwarzania ciepła Joule’a.

„Nadprzewodzący” stan materiału jest indywidualnie scharakteryzowany temperaturą krytyczną, krytycznym polem magnetycznym, będącym funkcją temperatury, oraz krytyczną gęstością prądu, która jest funkcją zarówno pola magnetycznego, jak i temperatury.

„Oprogramowanie” (ML21)

Zbiór jednego lub więcej programów lub mikroprogramów, wyrażony w dowolny zrozumiały sposób.

Mikroprogram oznacza sekwencję elementarnych instrukcji, przechowywanych w specjalnej pamięci, realizowanych po wprowadzeniu do rejestru instrukcji specjalnej dla niej instrukcji odwołania.

„Podstawowe badania naukowe” (Uwaga ogólna do technologii)

Prace doświadczalne lub teoretyczne prowadzone głównie w celu uzyskania nowej wiedzy o podstawach danego zjawiska lub obserwowalnych jego efektach, nienakierowane bezpośrednio na konkretne cele lub zadania praktyczne.

„Prekursory” (ML8)

Specjalistyczne związki chemiczne stosowane do produkcji wojskowych środków toksycznych lub wybuchowych.

„Produkcja” (Uwaga ogólna do technologii, ML 7, ML18, ML20, ML22)

Wszystkie etapy związane z produkcją, takie jak: technologia mechaniczna, wytwarzanie, scalanie, montaż (składanie), kontrola, testowanie, zapewnienie jakości.

„Przystosowany do użycia w działaniach wojennych” (ML7)

Dowolna modyfikacja lub dobór (np. zmieniona czystość, dopuszczalny okres magazynowania, agresywność, charakterystyki propagacji lub odporność na promieniowanie nadfioletowe) przeznaczone do wzmocnienia efektów wywoływania strat w ludności lub zwierzętach, unieszkodliwiania sprzętu lub powodujących straty w uprawach rolnych lub środowisku.

„Reaktor jądrowy” (ML17)

Obiekt, w którym zachodzi kontrolowana, samopodtrzymująca się łańcuchowa reakcja rozszczepienia jąder pierwiastków ciężkich, wykorzystywany jako źródło energii (elektrownie, silniki), promieniowania neutronowego (głównie do otrzymywania sztucznych izotopów promieniotwórczych) oraz do otrzymywania materiałów rozszczepialnych.

„Robot” (ML17)

Manipulator wykonujący ruchy w sposób ciągły albo poruszający się od punktu do punktu; może korzystać z „czujników” i ma wszystkie następujące cechy charakterystyczne:

- jest wielofunkcyjny;
- ma możliwość ustawiania w odpowiednim położeniu lub orientowania przestrzennego materiałów, części, narzędzi lub urządzeń specjalnych poprzez wykonywanie różnych ruchów w przestrzeni trójwymiarowej;
- jest wyposażony w trzy lub większą liczbę mechanizmów wspomagających, pracujących w obwodzie zamkniętym lub otwartym, które mogą być poruszane silnikami krokowymi; oraz
- ma możliwość programowania dostępnego dla użytkownika poprzez uczenie/odgrywanie lub za pomocą komputera elektronicznego, który może być programowanym sterownikiem logicznym, tj. bez ingerencji mechanicznej.

Niniejsza definicja nie obejmuje następujących urządzeń:

1. Mechanizmów poruszanych wyłącznie ręcznie albo zdalnie przez operatora;
2. Manipulatorów o ustalonej sekwencji ruchów, będących urządzeniami zautomatyzowanymi, realizującymi zaprogramowane mechanicznie, z góry ustalone ruchy. Program jest ograniczony mechanicznie za pomocą ustalonych ograniczników, np. sworzni lub krzywek. Kolejność ruchów oraz wybór drogi albo kątów nie są zmienne ani zmienialne za pomocą środków mechanicznych, elektronicznych lub elektrycznych.
3. Manipulatorów o zmiennej sekwencji ruchów, będących urządzeniami zautomatyzowanymi, realizującymi zaprogramowane mechanicznie, z góry ustalone ruchy. Program jest ograniczony mechanicznie za pomocą ustalonych ograniczników, np. sworzni lub krzywek. Kolejność ruchów oraz wybór drogi albo kątów są zmienne w ramach ustalonego schematu programowego. Zmian lub modyfikacji schematu programowego (np. zmiany kołków lub wymiany krzywek) w jednej lub kilku osiach współrzędnych dokonuje się wyłącznie na drodze działań mechanicznych.
4. Manipulatorów bez sterowania ze sprzężeniem zwrotnym, o zmiennej sekwencji ruchów, będących urządzeniami zautomatyzowanymi, realizującymi zaprogramowane mechanicznie ruchy. Program jest zmienny, ale sekwencja jest realizowana wyłącznie za pomocą sygnału binarnego z elektrycznych urządzeń binarnych o ustalonym mechanicznie położeniu lub regulowanych ograniczników;
5. Żurawi do stertowania, definiowanych jako manipulatory działające w kartezjańskim układzie współrzędnych, produkowanych jako integralne części pionowych zespołów do silosów, i służących do sięgania po zawartość tych silosów w celu składowania lub wyjmowania.

„Rozwój” (Uwaga ogólna do technologii, ML7, ML20, ML22)

Odnosi się do wszystkich etapów poprzedzających produkcję seryjną, takich jak: projektowanie, badania projektowe, analiza konstrukcyjna, koncepcja projektowania, montaż i testowanie prototypów, plany produkcji pilotowej, dane projektowe, proces przetwarzania danych projektowych w produkt, projektowanie konfiguracji, projektowanie montażu całościowego, rozplanowanie.

„Specjalistyczny sprzęt dla szkolenia wojskowego” (ML14)

Urządzenia przeznaczone do pozorowania warunków środowiskowych oraz zachowania się żołnierza i sprzętu wojskowego, w celu nabycia przez żołnierzy pożądanych umiejętności i nawyków, wykorzystywanych podczas działań na polu walki.

„Statki powietrzne” (ML10)

Urządzenia zdolne do unoszenia się w atmosferze wskutek oddziaływania powietrza (np. siły nośnej).

„Środki chemiczne do rozpraszania tłumu” (ML7)

Substancje powodujące tymczasowy psychiczny efekt podrażnienia lub unieszkodliwienia, znikający w ciągu kilku minut od usunięcia przyczyny. Nie są związane z poważnym ryzykiem trwałego uszkodzenia ciała, a leczenie wymagane jest rzadko.

„Środki wybuchowe” (ML8, ML18)

Stale, ciekłe lub gazowe substancje lub mieszaniny substancji, które, w razie zastosowania jako ładunki pierwotne, dodatkowe czy główne w głowicach bojowych, niszczących czy innych urządzeniach wojskowych, są niezbędne dla zrealizowania detonacji.

„Technologia” (Uwaga ogólna do technologii, ML7, ML22)

Specyficzny rodzaj informacji, niezbędny do „rozwoju”, „produkcji” lub „użytkowania” danego wyrobu. Informacja ta ma postać:

- „danych technologicznych”, którymi mogą być odbitki, plany, wykresy, modele, wzory, tabele, projekty techniczne i opisy, podręczniki i instrukcje w formie pisemnej lub zarejestrowanej na innych nośnikach lub urządzeniach, takich jak dyski, taśmy, pamięci wyłącznie do odczytu;
- „pomocy technicznej”, może przybierać takie formy, jak: przekazanie instrukcji, umiejętności, szkolenie, przekazanie wiedzy na temat eksploatacji oraz usługi konsultacyjne i może obejmować transfer danych technologicznych.

„Użytkowanie” (Uwaga ogólna do technologii, ML7, ML20, ML22)

Praca, instalowanie (włącznie z montażem na miejscu), konserwacja (kontrola), naprawa, remonty i odnawianie.

„Wektory ekspresji” (ML7)

Nośniki (np. plazmidy lub wirusy) stosowane do wprowadzania materiału genetycznego do komórek-gospodarzy.

„Własność publiczna” (Uwaga ogólna do technologii)

W odniesieniu do niniejszego dokumentu oznacza „technologię” lub „oprogramowanie” dostępne bez żadnych ograniczeń, co do ich dalszego rozpowszechniania.

„Wymagany” (Uwaga ogólna do technologii)

W odniesieniu do „technologii” lub „oprogramowania” dotyczy tylko tej części „technologii” lub „oprogramowania”, która jest szczególnie odpowiedzialna za osiągnięcie lub przekroczenie wartości parametrów, właściwości lub funkcji objętych kontrolą. Taka „wymagana” „technologia” lub „oprogramowanie” może dotyczyć różnych produktów.

„Wzmacniacze obrazu pierwszej generacji” (ML15)

Lampy elektrostatyczne stosujące na wejściu i wyjściu płyty światłowodowe lub szklane, wieloalkaliczne fotokatody (S-20 lub S-25), termin nie obejmuje mikrokanałowych wzmacniaczy płytowych.

„Zastosowania kosmiczne” (ML19)

W odniesieniu do wyrobów oznacza możliwość użycia poza atmosferą Ziemi, zarówno w celach wojskowych, jak i pozawojskowych.

„Zmodyfikowany” (ML17)

Jakiegokolwiek strukturalne, elektryczne, mechaniczne lub inne zmiany zapewniające wyrobom cywilnym, posiadającym możliwości przystosowawcze, stanie się równoważnymi do wyrobów specjalnie zaprojektowanych dla celów wojskowych.